

Barnehagens vegger som speil av pedagogisk verdier:

**En studie av plakater, tegninger og oppslag i
barnehagen.**

Andrew Tshalu Betu

VEILEDER

Lisbeth. L. Skreland

Universitetet i Agder, 2024

Fakultet for humaniora og pedagogikk

Institutt for pedagogikk

Forord

Tiden er kommet for å sette punktum for dette kapittelet i mitt akademiske liv, et prosjekt jeg har viet mange måneder til. Det har uten tvil vært en berikende reise. Å studere til en mastergrad i Barnehagekunnskap har utvidet min forståelse av barnehagefeltet og styrket min identitet som barnehagelærer. Samtidig har det vekket en enda større appetitt på kunnskap innen fagfeltet.

Jeg skylder en stor takk til alle deltakerne som villig bidro til min forskning ved å stille opp til intervjuer. Deres innsikt og erfaringer har vært uvurderlige for arbeidet med oppgaven. En spesiell takk går til min veileder, Lisbeth L. Skreland ved Universitetet i Agder, for hennes uvurderlige støtte gjennom hele prosessen. Lisbeths evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger og stille utfordrende spørsmål har vært avgjørende for min utvikling og fremdrift i forskningsarbeidet. Hennes veiledning har hjulpet meg til å dyktiggjøre meg i å anvende teori i praksis.

Jeg må også uttrykke min dypeste takknemlighet til min fantastiske familie, som har gitt meg rom og ro til å fordype meg i studiene. Deres evne til å håndtere hverdagen uten min fullstendige tilstedeværelse, samt deres oppmuntring i perioder hvor jobb, studier og familieliv har krevd sitt, har betydd alt for meg.

Til sist ønsker jeg å takke meg selv. Jeg har lagt ned et stort arbeid, hatt det utrolig gøy med skrivingen, lært mye gjennom drøftinger og refleksjoner, og gitt meg selv verdifulle tilbakemeldinger.

Sammendrag

I denne masteroppgaven har jeg utforsket hvordan pedagogiske verdier manifesteres visuelt i barnehagens læringsmiljø gjennom plakater, tegninger og andre visuelle oppslag. Studien, med tittelen "Barnehagens vegger som speil av pedagogiske verdier: En studie av plakater, tegninger og oppslag i barnehagen.," trekker på teoretiske rammeverk av Cresswel (2009), Skreland (2018), Hodne (2013), Barsotti (1998), samt Rammeplan for barnehager (2017) og andre relevante dokumenter.

Formålet med forskningen var å undersøke og identifisere de verdier som blir uttrykt i barnehagens pedagogiske rom, og hvordan disse reflekterer de økende kravene til læring, kompetanse og kvalitet i barnehagesektoren. Forskningsproblemet ble formulert som følger: «Hvilke verdier uttrykkes i plakater, tegninger og andre oppslag i barnehagens pedagogiske rom?»

For å besvare denne problemstillingen benyttet jeg en kvalitativ tilnærming, hvor jeg gjennomførte intervjuer og visuell dokumentasjon av det pedagogiske materiale som var utstilt på veggene i et utvalg av fire barnehager ledet av pedagogiske ledere. Denne tilnærmingen muliggjorde en dypere forståelse av den symbolske og pedagogiske bruken av barnehagens fysiske rom som en integrert del av det pedagogiske arbeidet.

Gjennom denne studien bidrar jeg med ny innsikt i hvordan barnehagens fysiske og visuelle elementer fungerer som en refleksjon av og et verktøy for pedagogiske verdier, og hvordan dette kan tolkes og anvendes for å styrke barnehagens rolle som en utdanningsinstitusjon.

Abstract

This master's thesis examines the visual representation of educational principles in the nursery environment, specifically through posters, drawings, and other visual elements. The study, titled "Garden walls as a reflection of educational values: the significance of the physical space as an influential factor in education," utilizes the theoretical frameworks proposed by Cresswel (2009), Lisbeth L. Skreland (2018), Hodne (2013), Barsotti (1998), along with the Framework Plan for Kindergartens (2017) and other pertinent papers.

The objective of the research was to examine and ascertain the values that are conveyed in educational spaces in kindergartens, and how these values align with the growing expectations for learning, proficiency, and excellence in the kindergarten sector. The research problem was defined as: "Which values are conveyed through posters, drawings, and other inscriptions found in the educational spaces of the kindergarten?"

In order to address this inquiry, I employed a qualitative methodology, involving interviews and visual documenting of the instructional content exhibited on the walls of four chosen kindergartens overseen by educational administrators. This method facilitated a more profound comprehension of the symbolic and pedagogical utilization of the physical areas inside the kindergarten, which are essential components of the educational process.

This study provides novel insights into how the physical and visual aspects of kindergartens serve as both a representation of and a means to promote educational principles. It explores how these features can be perceived and utilized to enhance the role of kindergartens as educational institutions.

INNHALDSFORTEGNELSE

1 Innledning	6
1.1 Problemstilling.....	7
1.2 Delspørsmål.....	7
1.2 Oppgavens oppbygging.....	8
2 Tidligere forskning.....	8
2.1 Det som henger på veggen	8
2.2 Hva henger det på veggene	9
2.3 Veggpryder.....	10
3 Teoretisk forankring.....	12
3.1 Betydningen av begrepet «Sted»	12
3.2 Barnehagen som pedagogisk sted	14
3.3 Barnehagen som institusjon	15
3.4 Pedagogisk Dokumentasjon	16
3.5 Rommets Rolle som Aktiv Pedagog.....	16
3.6 Barnehagens fysiske miljø.....	17
3.7 Forståelse av Verdier	18
3.7.1 Barnehagens verdigrunnlag.....	19
4 Vitenskapsteori og Metode.....	20
4.1 Hermeneutikk.....	20
4.2 Kvalitativ metode.....	21
4.3 Beskrivelse av barnehagen.....	21
4.3.1 Utvalg Presentasjon av barnehagene og rekruttering	23
4.4 Fotodokumentasjon som supplerende metode.....	24
4.5 Semi-Strukturert intervju.....	25
4.5 .1 Utforming av intervjuguide	25
4.5.2 gjennomføring av Semi-strukturert intervju.....	25
4.6 Transkribering.....	26
4.7 Tematisk analyse	27
4.8 Validitet og troverdighet	28
4.9 Etisk Overveielse.....	29
5 Presentasjon av resultater	31
5.1 Rommets betydning.....	31
5.1.1 Fysisk rom	33
5.1.2 Plakater på veggen.....	35
5.2 Barnas bidrag.....	37
5.2.1 Tegninger på veggen	37
5.2.2 Årshjul kunst.....	39

5.3 Pedagogisk verdier og læring	41
5.3.1 Mangfold	41
5.3.2 Verdier.....	43
5.3.3 Fag.....	44
5.4 Andre betydningsfulle voksne.....	46
5.4.1 Ansatte/personalet.....	48
5.4.2 Barnas kunst med hjem.....	50
6 Drøfting	51
6.2 Det fysiske rommet	51
6.2.1 Estetikk i barnehagen.....	53
6.3 Barnas bidrag.....	54
6.3.1 Årshjulet	55
6.4 Pedagogisk verdier og læring	56
6.4.1 Fag.....	58
6.5 Ansatte og personalet	59
6.5.1 Plakater som dokumentasjon.....	60
7 Konklusjon.....	63
7.1 Videre forskning	64
8 Litteraturliste.....	66
9 Vedlegg.....	71
Vedlegg 1: Samtykkeskjema	71
Vedlegg 2: Intervjuguide	73
Vedlegg 3: Godkjenning av Sikt	74

1 Innledning

I denne masteroppgaven undersøker jeg visuelle elementer som henges på veggene i barnehageavdelinger. Plakater, tegninger og andre oppslag er godt integrert i barnehagens pedagogiske rom og har dermed betydningsfull rolle for barnas læring og velvære og har viktige funksjoner for voksne og signifikante andre (Osa & Musser, 2004; Kolle et al., 2010). Skreland (2018) påstår at det som henges på veggene kan knyttes til hvilke verdier de ulike barnehagene presenterer. I samsvar med dette viser tidligere forskning at de visuelle elementene i barnehager ikke bare er dekorasjoner, men at de også reflekterer barnehages verdier (Osa & Musser, 2004; Kolle et al., 2010; Hodne, 2013). De visuelle elementene som henges på veggene har derfor viktige funksjoner i institusjonen og det pedagogiske arbeidet, og barnehagelærere velger nøye hva de skal henge opp (Osa & Musser, 2004, sitert i Skreland et al., s. 1). I tråd med dette vil jeg undersøke hvilke verdier som uttrykkes i de plakatene, tegningene og de andre oppslagene. Dette fenomenet er ikke forsket mye på i norsk sammenheng. Derfor har jeg med denne studien som mål å undersøke og identifisere underliggende faktorer for barnehagers valg av de visuelle elementene og budskapene som plakatene, tegningene og oppslagene formidler.

Videre kan de plakatene, tegningene og andre oppslag som henges på veggene være barnas arbeid eller noe som voksne velger å henge opp med god hensikt. I noen situasjoner oppfordres barna til å delta i utforming og organisering av pedagogisk rom (Barsotti, 1998; Seland, 2009; Nordin-Hultman, 2004). På den måten blir barnas interesser og behov tatt i betraktning når de pedagogiske rommene skal organiseres på en hensiktsmessig måte (Rinaldi, 2009; Kunnskapsdepartementet, 2017; Nordin-Hultman, 2004). De pedagogiske rommene i barnehagene er utformet for å være fleksible og ivaretar barnas individuelle behov. De visuelle elementene blir også tilpasset de spesifikke pedagogiske rommene; for eksempel henges en håndvaskplakat opp ved toalettet eller vasken for å påminne barna om viktigheten av hygiene. I tillegg tilpasses de visuelle elementene ulike årstider, med mål om at barna utvikler sine ferdigheter til å tilpasse seg og ha kunnskap om de ulike årstidene. På samme måte får voksne i barnehage og signifikant andre mulighet til å lære mer om de visuelle elementene som henges på veggene i forhold til de ulike årstidene. På denne måten kan barnehagens pedagogiske rom bli godt organisert, noe som skaper en læringsatmosfære som fremmer barnas læring og trivsel og samtidig gir informasjon til voksne og andre signifikante.

Som nevnt tidligere er det lite forskning på hvilke verdier som uttrykkes gjennom plakatene, tegningene og andre oppslag som henges på veggene i norske barnehager. Derfor vil jeg med denne masteroppgaven bidra til å oppnå kunnskap om hvilke verdier de visuelle elementene som henges på veggene i barnehage uttrykker. Etersom jeg bruker semistrukturerte intervjuer og fotodokumentasjon som er begrenset til et spesifikt geografisk område og utvalgte informanter, anerkjenner jeg begrensningene dette medfører for forståelsen av fenomenet. I tillegg vil jeg understreke behovet for ytterligere utforskning på dette feltet. På den andre siden ønsker jeg å påpeke at jeg har gjennomført hele masteroppgaven grundig og omfattende. Derfor håper jeg at masteroppgaven bidrar til å forstå fenomenet på en god måte.

1.1 Problemstilling

I denne masteroppgaven tar jeg for meg de visuelle elementene som henger på veggene i barnehagens avdelinger. Målet er å forstå de underliggende faktorene bak hvorfor de visuelle elementene er valgt og hvilket budskap plakatene, tegningene og de andre oppslagene formidler. Denne oppgaven bygger på et tidligere prosjekt initiert i 2020 av Skreland, Engstrøm, Dale fra Institutt for Pedagogikk og Johnsen fra Institutt for Sosiologi og Sosialt Arbeid. Deres prosjekt konsentrerer seg om visuelle elementer i personalrommet i barnehagen, mens mitt arbeid utvider fokuset til å omfatte barnas avdelinger i barnehagen. Problemstillingen for oppgaven lyder som følger:

Hvilke verdier uttrykkes i plakater, tegninger og andre oppslag i barnehagens pedagogiske rom?

Ut fra denne problemstillingen har jeg utarbeidet følgende forskningsspørsmål:

1.2 Delspørsmål

1. Hva henger på barnehageavdelings vegger?
2. Hvilke verdier gjenspeiler disse tegningene og oppslagene?

Ved å analysere hva som henger på veggene, vil jeg utforske hvilke pedagogiske prinsipper og verdier som fremmes, og hvordan disse bidrar til å forme både miljøet og de pedagogiske praksisene i barnehagen.

1.2 Oppgavens oppbygging

I masteroppgaven utforsker jeg hvordan plakater, tegninger og andre oppslag uttrykker verdier i barnehagens pedagogiske rom basert på kvalitative metoder som fotodokumentasjon og semistrukturerte intervjuer, inspirert av Gadammers hermeneutikk. Kapittel 2 presenterer relevante tidligere forskning som gir grunnlag for videre forståelse av fenomenet. Kapittel 3 redegjør for teorier som belyser det fysiske miljøets betydning, det pedagogiske rommets rolle i læringsprosessen, barnehagens verdier og barnehagelærerens interaksjon med det materielle innholdet. Kapittel 4 gir en beskrivelse av studiens metodologiske rammeverk, inkludert hermeneutisk vitenskapsteori, kvalitativ metode, semistrukturerte intervju og fotodokumentasjon. I kapittel 5 presenterer jeg mine forskningsfunn som svarer på oppgavens overordnede problemstilling: "Hvilke verdier uttrykkes i plakater, tegninger og andre oppslag i barnehagens rom. I kapittel 6 drøfter jeg forskningsresultatene opp mot de relevante teoriene og de tidligere forskningene. Til slutt diskuterer jeg i konklusjon hva denne studien har bidratt med i dette forskningsfeltet.

2 Tidligere forskning

I det følgende kapittelet gjør jeg rede for tidligere forskning knyttet til barnehagelærernes arbeidspraksis innenfor det som henges på veggene i barnehagen. Det presenteres tidligere forskning omkring de fysiske aspektene ved barnehagemiljøet, med spesielt fokus på elementene som henger på veggene. Betydningen av barnehagens vegger og rom anses som en betydningsfull pedagogisk ressurs, og er ofte omtalt som den "tredje pedagogen". Den uttrykker sine pedagogiske verdier gjennom hvert hjørne av barnehagens læringsmiljø (Skreland 2018; Rinaldi, 2009).

2.1 Det som henger på veggen

Det finnes ulik tidligere forskning på det som henger på veggene i forskjellige institusjoner, og forskning på *hva* slags kunnskap en barnehagelærer trenger for å arbeide med det som henges på veggene. Tidligere forskning peker på at plakater og notater spiller en betydningsfull rolle i det pedagogiske arbeidet, og barnehagelærere bør velge nøye hva de skal henge opp (Osa og Musser, 2004). Plakater, notater og «det som henger på veggene» kan

igjen knyttes til hvilke verdier de ulike barnehagene forsvarer (Skreland, 2018). Kolle, Larsen og Ulla (2010) påpeker at dokumentasjon fra hverdagslig praksis er en viktig kilde til å oppdage nye måter å forstå både barn og ansatte på ifølge førsteamanuensis i pedagogikk ved UiA, Lisbeth Skreland (Skreland, 2018).

2.2 Hva henger det på veggene

Osa & Musser (2004) skriver om hvordan visuelle elementer som plakater og notater blir brukt i pedagogiske sammenhenger, og hvordan barnehagelærere tar bevisste valg om hva som skal vises på veggene. Videre påpeker Osa & Musser (2004) at plakater ikke bare er dekor, men også kan fungere som læringsverktøy, noe som reiser spørsmål om den pedagogiske verdien av det visuelle innholdet i barnehagene. Ved å ta i bruk dokumentasjon fra daglige aktiviteter, gis det en unik mulighet til å se nye sider ved både barna i barnehagen og de ansatte som arbeider der. Kolle et al., (2010) viser til at dokumentasjon i barnehagen ofte inkluderer plakater, tegninger og skriv som er synlige på veggene. Materialet gir innsikt i dagliglivet og barnehagens pedagogiske verdier, metoder og praksis. Ved å fokusere på både ansattes arbeidsmetoder og personlige refleksjoner omkring barnehagehverdagen, åpner det opp for nye perspektiver på det pedagogiske arbeidet. Dette kan føre til at barnehagepraksisen ses på med et friskt blikk og utvikler nye tilnæringer til læring og samspill.

Larsen & Topor (2017) har studert hvordan plakater og notater vi henger opp på veggene faktisk sier mye om hvilke verdier en institusjon står for. Hennes studie, som hovedsakelig er gjort i psykiatriske institusjoner, har blant annet funnet ut at noe så enkelt som hjerter på veggene kan gjøre et sted mye koseligere og mer som et hjem. I lys av studien til Larsen & Topor (2017) kan vi si at de små detaljene i omgivelsene våre kan påvirke følelsen av stedet og formidle viktige verdier. Det man henger på veggene speiler verdier i institusjonen og utøver innflytelse på praksis. Dette samsvarer med forskningsarbeidet utført av Kweon et al. (2008), som beskriver at integreringen av dekorative kunstplakater i kontormiljøer spiller en signifikant rolle i reduksjonen av stress og sinne blant arbeidstakere. De beskriver det slik at mannlige ansatte rapporterte markant lavere nivåer av stress og sinne i arbeidsområder som var dekorert med kunstverk, enten med abstrakte eller naturinspirerte motiver. Dette antyder at estetisk tiltalende elementer, spesielt de som skildrer naturen, fungerer som katalysatorer for å dempe negative følelser og forbedre emosjonelt velvære. De fremhever at funnene fra studien belyser det kritiske potensialet som fysisk miljø har i å moderere psykologisk stress

og sinne på arbeidsplassen. Videre hevder Kweon et al (2008) i sin forskning at implementering av kunst kan være en både effektiv og enkel strategi for å forbedre den generelle atmosfæren og fremme et sunnere arbeidsmiljø.

2.3 Veggpryder

Studiet til Walter Newton "Skeet" Creekmore (1987) tar for seg hvordan klasserommets vegger i USA kan optimeres for å forbedre læringsprosessen. Creekmore fremhever at visuelle symboler ofte fyller disse rommene og understreker at slike flater har potensial til å fungere som effektive pedagogiske verktøy. Han peker på hvordan overbelastede og kaotisk dekorerte vegger, eksemplifisert ved et klasserom med elementer som en stor 3-D kalkun og en svaiende vifte, kan virke distraherende, spesielt for elever med spesielle behov. Artikkelen argumenterer for at selv om dekorative og visuelle symboler kan virke tiltalende, kan de faktisk underminere undervisningen ved å avlede oppmerksomheten fra læringsmålene. Creekmore foreslår en mer målrettet og funksjonell bruk av klasseromsveggene for å formidle pedagogiske verdier og understøtte en pedagogisk praksis der rommets fysiske miljø balanserer estetikk og funksjonalitet for å støtte, og ikke forstyrre, den pedagogiske prosessen (Creekmore, 1987).

En studie av Hans Hodne (2013) ser på religiøs kunst i kristne hjem. Kunst folk henger opp på veggene sine, har ulik betydning for den enkelte. Hodne (2013) deler dette opp i tre forskjellige kategorier; en religiøs, en estetisk og en affektiv. Veggpryd/pynt kan ha en religiøs betydning. Det handler om tro. Kunsten kan henge der for å se fin eller vakker ut (estetisk) og aktivt bidra til identitetsdannelse og virkelighetsforståelse. Plakater, bilder og fotografier henges opp på veggen for å få folk til å føle noe spesielt (affektiv). Bilder og symboler rundt oss kan ha forskjellig betydning og påvirker oss på flere måter, enten vi er i barnehagen, skolen eller hjemme. Hodne (2013) hevder at veggpryd, kunst og bilder bidrar til å uttrykke, men også styrke de verdiene menneskene har. Hodne fremhever hvordan bilder og figurer ikke bare er til dekorasjon, men også spiller en stor rolle i å formidle hva som er viktig. Kunst, plakater, men også bilder og annen veggpryd, kan være med å vise hvem vi er og hva vi tror på. På lignende måte kan plakater og tegninger i barnehagen spille en rolle i å forme barnas oppfatning av seg selv og deres omgivelser, ved å reflektere og forsterke barnehagens kulturelle og pedagogiske identitet.

Seidman (2008) presenterer i en studie hvordan plakater er viktige i valgkamper, og hvordan plakater medvirker til å synliggjøre og fremheve hva kandidatene står for på en veldig direkte måte i oppslaget. Seidman (2008) skriver at i politiske sammenhenger og i valgkamper kan bilder eller slagord på en plakat påvirke hva folk tenker og føler om en politiker. Dette viser kraften i å bruke bilder for å dele budskap og verdier, noe som har vært en del av hvordan valgkamper har fungert i lang tid (Seidman, 2008). Også andre studier viser hvordan bilder tenkes å ha påvirkningskraft på mennesker. Ifølge Thomas et al. (2017), kan plakater på veggene i en restaurant påvirke hva gjestene velger å spise. Plakater som formidlet budskapet - "De fleste her velger å spise grønnsaker til lunsj," var hengt opp i restauranten og var basert på innsamlet data om spisevaner før studiens start. Plakatene formidlet sosiale normer. Denne strategien utnytter normativ sosial innflytelse, hvor individets oppførsel justeres for å stemme overens med hva som anses som akseptabelt i en gruppe. Forskerne indikerer at når gjestene ser denne meldingen, kan det endre deres oppfatning av hva som er vanlige matvalg, og dermed motivere dem til å foreta sunnere valg (Thomas et al., 2017). Studien dokumenterte en økning i kjøpet av måltider med grønnsaker både under og etter intervensjonsperioden, noe som understøtter at visuelle påminnelser om sosiale normer kan forme og vedvarende endre adferd. Bilder og tekst kan påvirke oss affektivt. Dette forsterker betydningen av å visualisere barnehagens verdier og med dette hjelpe barna til å føle seg mer inkludert (Thomas et. al, 2017).

Martínez-Bello og Martínez-Bello (2017) har forsket på hvordan barns kropper fremstilles på bilder som henges opp i barnehagen og om disse bildene reflekterer inkluderende pedagogiske miljøer. De viser til at selv om kjønnsrepresentasjonen i bildene ofte er balansert, med likestilt fremstilling av jenter og gutter, avdekker studien en markant mangel på diversitet med hensyn til alder og funksjonshemninger. Spesifikt beskriver de at hele 99,5% av de avbildede kroppene i deres studie var uten synlige funksjonshemninger, noe som tyder på en betydelig underrepresentasjon av fysisk mangfold. Dette belyser et vesentlig gap i hvordan inkludering av ulike kroppstyper håndteres visuelt i barnehagens læringsomgivelser. Funnene til Martínez-Bello & Martínez-Bello (2017), viser at til tross for kjønnsbalanse, er representasjonen av andre viktige aspekter av mangfold, som alder og funksjonsevne, betydelig forsømt, noe som antyder at det er betydelige steg som må tas for å oppnå et fullt inkluderende læringsmiljø i tidlig barndom.

3 Teoretisk forankring

I dette kapitlet presenterer jeg teori om betydningen av begrepet «sted», som kan representere noe mer enn betegnelsen på et geografisk avgrenset område. Deretter redegjør jeg for «Barnehagens rom for barn» og «Rommet som den tredje pedagog», hvor jeg analyserer hvordan fysiske rom kan fungere som en aktiv deltaker i barnets læringsprosess. Videre behandles «Institusjonens rolle og innflytelse», hvor jeg undersøker hvordan barnehagens strukturer og praksiser former barnas daglige erfaringer og interaksjoner. Til slutt betydningen av «materielle elementer i barnehagen» for formidling av verdier og stimulering av læring. Jeg knytter disse elementene sammen med barnehagens pedagogiske praksis for å illustrere hvordan lekemiljøer og lærematerialer ikke bare støtter, men også formidler barnehagens kulturelle og pedagogiske verdier. Gjennom en integrering av disse teoretiske perspektivene, avdekker jeg hvordan barnehagen, betraktet som et sted, et rom og en institusjon, samt gjennom sine materielle uttrykk, kommuniserer og praktiserer sine verdier. Dette bidrar til en dypere forståelse av barnehagens rolle som en læringsarena for barn (Martinez-Bello & Martinez-Bello, 2018).

3.1 Betydningen av begrepet «Sted»

Begrepet sted handler om mer enn den fysiske lokasjonen. Det handler også om hvordan et sted påvirker oss i samsvar med de omgivelsene vi omgir oss med. Cresswell (2009) argumenterer for at et sted er en meningsfull arena som kombinerer nøyaktig plassering, sosiale interaksjoner og den følelsesmessige respons individene opplever der. Han definerer sted gjennom tre hoveddimensjoner: plassering, lokalitet og stedsfølelse. Plassering viser til den geografiske posisjonen av et sted og dens målbare avstander til andre steder, mens lokalitet omhandler det materielle miljøet rundt et sted og hvordan dette påvirker opplevelsen av det. Stedsfølelse tar for seg de subjektive og affektive aspektene av et sted, inkludert de spesifikke følelsene og stemningene det evner å vekke, individets personlige historie, kulturelle bakgrunn og sosiale identitet, og hvordan disse påvirker følelser og assosiasjoner til stedet. Dette perspektivet på sted overskrider den grunnleggende forståelsen av sted som en fysisk lokasjon – eksempelvis en barnehage hvor barn leker – og inkluderer både geografiske koordinater og fysiske egenskaper, samtidig som det anerkjenner plasseringens objektive kvaliteter. Videre hevder Cresswell at stedet materialiseres gjennom vår tilstedeværelse og interaksjon med omgivelsene, og at vår forståelse av sted også inkorporerer de sosiale, kulturelle og affektive dimensjonene (Cresswell, 2009, s. 2-15).

I det akademiske landskapet, hvor forståelsen av steder opptar en sentral plass, bidrar teoretikere som Tim Cresswell (2009) og David Gruenewald (2003) med essensielle perspektiver på interaksjonen mellom mennesker og deres fysiske samt sosiale miljøer. Cresswell (2009) hevder at lokalitet og stedsfølelse understreker de fysiske rammene som muliggjør sosial interaksjon, og de subjektive opplevelsene som et sted fremkaller, og fremmer dermed en forståelse av steder som dynamiske miljøer preget av menneskelig aktivitet og meningsdannelse. Gruenewald (2003) utdyper denne forståelsen ved å vektlegge stedets pedagogiske verdi som en katalysator for læring og utvikling, og dermed tilrettelegger for en rikere forståelse av de komplekse dynamikkene som former våre opplevelser av og interaksjoner med de stedene vi bebor, samt fremhever stedets sentrale rolle i både individuell og kollektiv identitetsdannelse og sosial praksis (Gruenewald 2003). Cresswells (2009) tilnærming gir en helhetlig forståelse av stedets kompleksitet, som tar hensyn til både de fysiske, sosiale, kulturelle og følelsesmessige dimensjonene. David Gruenewald (2003) støtter dette synet ved å peke på hvordan miljøene vi befinner oss i ikke bare påvirker vår eksistens, men også formgir våre relasjoner til stedene, og dermed fremhever stedets kompleksitet og flerdimensjonalitet.

Melhuus & Nordtømme (2022) hevder at i barnehagesammenheng betyr dette at barnas lek og interaksjon i forskjellige rom gir rommene nye betydninger, noe som viser hvordan steder er dynamiske og stadig endrende. Dette understreker også hvordan barnas bruk av rommene er en viktig del av deres læring og utvikling, da de skaper og endrer stedene de leker i, noe som bidrar til deres forståelse av verden rundt seg (Melhuus & Nordtømme, 2022,). Med dette reflekteres viktigheten av å betrakte barnehagens fysiske og sosiale miljø som en integrert del av barns læringserfaring, hvor stedet blir en levende del av deres daglige oppdagelser og eventyr.

Sted er derfor ikke bare en fysisk lokasjon, men også et dynamisk og formbart konsept som kontinuerlig formes gjennom interaksjonen mellom mennesker og deres omgivelser. Dette blir særlig tydelig i barnehagemiljø, hvor barnas lek og utforskning av rommene bidrar til å skape et kontinuerlig skiftende landskap av muligheter og opplevelser, noe som illustrerer den komplekse og gjensidige naturen av stedets betydning i menneskelig aktivitet og sosial praksis (Cresswell, 2009). Melhuus & Nordtømme (2022) påpeker at steder er ikke statiske, de er improvisatoriske, og det skjer noe nytt hver gang man oppsøker stedet. Dette kan vi se i

barnehagen når barna tar i bruk barnehagens steder og rom, og hvordan stedet eller rommet en dag kan bli et romskip, mens det en annen dag kan gjøres om til en kafe. Dette er gjensidige tilpasning som involverer både barn og sted (Melhuus & Nordtømme (2022)).

3.2 Barnehagen som pedagogisk sted

Barnehagen fungerer som et sted hvor barn tilegner seg kunnskap og ferdigheter. Ifølge rammeplanen, som styrer hverdagen for både barn og voksne (Kunnskapsdepartementet, 2017; Seland, 2009, s. 84), spiller dynamikken mellom ansatte og barn en sentral rolle. Her blir rommene ikke bare sett på som fysiske steder, men også som arenaer for maktstrukturer, læring og sosialisering. Dette bidrar til å forme både barnas opplevelser og de ansattes adferd og interaksjoner. Larsen (2005b) i antologien "Arkitektur, krop og læring", peker på at materialitet påvirker hvordan vi oppfører oss, basert på vår kulturelle bakgrunn. Han argumenterer for at både arkitektur og innredning styrer våre handlinger i disse sosiale og fysiske rommene.

Gulløv og Højlund (2005) fremhever hvordan institusjonelle rom påvirker samspillet mellom barn og ansatte, og understreker materialitetens pedagogiske kraft i å forme adferd i tråd med rommets muligheter. De illustrerer hvordan barnehagens fysiske og materielle omgivelser aktivt bidrar til å forme pedagogiske og sosiale prosesser. Kirkeby et al. (2005) diskuterer hvordan barnehagens rom og innredning fungerer som uttrykk for en forankret forståelse av barn, og hvordan et "sterkt kodet" rom kan påvirke aktiviteter og interaksjoner i tråd med etablerte pedagogiske tradisjoner.

De Jong (2005) påpeker at brukere ofte kan handle annerledes enn det designerne forventet, noe som kan skje både bevisst og ubevisst. Brukerne kan tilpasse eller endre interiøret og dermed overstyre rommets opprinnelige hensikt, noe som kan føre til nye funksjoner basert på deres egne behov og ønsker. Denne prosessen avdekker rommenes fleksibilitet og muligheter, og gir innsikt i både designets effektivitet og hvordan rommet tilpasser seg brukernes aktiviteter.

Ved å undersøke hvordan rom faktisk brukes, belyser Gulløv og Højlund (2005) hvordan steder designet for barn og for voksne behandles forskjellig, noe som kan tyde på en ulikhet i ressursfordelingen. De bruker eksempelet med toalettfasiliteter for å illustrere hvordan standarden kan variere betydelig mellom voksne og barns rom, noe som ytterligere

understreker hvordan ulike steder kan ha forskjellig verdi og prioritet innenfor samme institusjon.

3.3 Barnehagen som institusjon

Eva Gulløv (2004) beskriver institusjoner som fysiske strukturer med definerte rom og spesifikke arbeidsfunksjoner. I en sosiologisk og antropologisk kontekst anses de som sosiale fenomener med egne logikker, opprettholdt gjennom handlingene til de involverte, som ofte betraktes som nødvendige og logiske. Disse logikkene er dypt integrert i forestillinger og klassifikasjoner som sjelden reflekteres over, noe som bidrar til deres vedlikehold og bevaring (Douglas, 1986). Institusjoner manifesterer seg gjennom etablerte atferdsmønstre, der spesifikke normer styrer prosedyrer og adferd, og skaper en form for sosial kontroll som blir legitimert gjennom fellesskapsfølelse (Goffman, 1961; Skreland, 2016). Goffman gir innsikt i hvordan totale institusjoner, som barnehager og sykehus, kontrollerer og transformerer individer, spesielt barn, innsatte og pasienter, og stiller spørsmål ved hva dette innebærer for de ansatte. Han skiller mellom en stor gruppe av innsatte og en mindre gruppe ansatte, hvor de sistnevnte overvåker og styrer den førstnevnte. Bygninger og strukturer skaper høy institusjonell orden (Seland, 2009).

Gruppene i barnehagen deles slik at de voksne arbeider frivillig mens barna er til stede etter foreldrenes beslutning. Goffman (1961) fremhever hvordan offentlige rom og samtaler fungerer som sosiale territorier og reflekterende sosial rang. Individets selvpresentasjon i dagliglivet påvirkes av disse dynamikkene, med bilder og plakater i barnehagen som former fellesskapets identitet og verdier. Institusjoner er preget av en fremmedgjøring og overholdelse av pålagte regler, med få private oppslag. Disse oppslagene har stor symbolsk og kulturell betydning, og bidrar til å skape et dynamisk arbeidsfellesskap gjennom barnas interaksjoner og aktiviteter, reflekterende både pedagogiske mål og barnas kreativitet og medvirkning (Brinkman, 2011). Gulløv (2004) og Douglas (1986) diskuterer hvordan institusjoner også er sosiale fenomener, preget av bestemte logikker som opprettholdes gjennom individuelle handlinger. Rutiner og regler i barnehagen strukturerer arbeidet og påvirker interaksjonene, og blir synliggjort som en del av institusjonens rutinisering. Barsotti (1998) og Nordin-Hultman (2004) understreker hvordan disse systemene kan dominere hverdagen, men også hvordan pedagogisk samarbeid mellom voksne og barn kan skje

gjennom en integrert prosess av tanke og handling. Fysisk utforming som rom og arkitektur fungerer som pedagogiske verktøy som former barnas erfaringer og reflekterer deres kompetanse. Goffman (1961) beskriver hvordan totale institusjoner regulerer tid og rom, noe som bidrar til en balansert og strukturert hverdag, og fremmer et trygt og lærerikt miljø.

3.4 Pedagogisk Dokumentasjon

Anne Barsotti (1998) beskriver at dokumentasjon i pedagogiske sammenhenger er viktig for å synliggjøre praksis og fremme refleksjon, spesielt for å belyse barnas arbeid. Dette synet deles av Dahlberg og Taguchi (1994) som hevder at pedagogisk dokumentasjon er en reflekterende metode for å evaluere erfaringer, hvor målet er å utvikle nye teorier om barnas sosialisering og læring. Dokumentasjonen bør brukes som et verktøy for å videreutvikle den pedagogiske prosessen. Videre kan pedagogisk dokumentasjon hjelpe både voksne og barn til å arbeide sammen mot økt etisk bevissthet og bidra til mer demokratiske praksiser i utdanningssystemet. Denne tilnærmingen bidrar til dypere forståelse og forbedring av pedagogiske praksiser, noe som er avgjørende for å støtte og fremme barnas læring.

3.5 Rommets Rolle som Aktiv Pedagog

Reggio Emilia-filosofien, oppkalt etter den italienske byen der den oppsto, danner grunnlaget for mange pedagogiske praksiser i norske barnehager. Denne pedagogiske tilnærmingen legger stor vekt på dyptgående respekt for barnet og integrerer en nøye sammenheng mellom organisering og innhold, noe Barsotti (1998) fremhever. Thorbergesen (2007) hevder at filosofien ser på det fysiske rommet som en integrert del av pedagogisk praksis, og den har hatt stor innflytelse på utformingen av norske barnehagemiljøer.

I Reggio Emilia-filosofien betraktes det fysiske rommet som en kritisk pedagogisk ressurs. Hansson (2016) påpeker at barnehagelærere aktivt bruker og tilpasser romlige elementer for å støtte pedagogiske mål, og illustrerer hvordan rommet strategisk brukes i undervisningen. Dette understreker at rommet ikke bare er et passivt sted, men en aktiv deltaker i læringsprosessen.

Ifølge prinsippene i Reggio Emilia, hevder Kalle et al. (2010) at barnehagens fysiske utforming og design ærer barnet som en aktiv deltaker. Hver del av barnehagen er nøye organisert og innredet for spesifikke aktiviteter. Rommet anses som en "tredje pedagog" og presenterer en kontrast til den norske pedagogiske tradisjonen, som vektlegger relasjoner

mellom voksne og barn, i motsetning til de italienske barnehagene hvor fokuset ligger på arkitektur, innredning og materialer.

Nordin-Hultman (2004) og Laura Rubizzi utvider denne ideen ved å utforske hvordan barn interagerer med og innenfor rommet i barnehagen. Rubizzi (sitert i Barsotti, 1998) fremhever hvordan barna aktivt søker ut og tilpasser spesielle steder i barnehagen for å tilfredsstille sine egne behov, og belyser barnas evne til å bruke omgivelsene til å forme deres kommunikasjonsmønstre og sosiale interaksjoner.

I tråd med Reggio Emilia-tilnærmingen, som vektlegger den pedagogiske verdien av både det indre og ytre miljøet, beskrives disse som essensielle komponenter i barnas læreprosess. Loris Malaguzzi og Veia Vecchi (Sitert i Barsotti, 1998, s 37 og 46) fremhever hvordan disse miljøene støtter pedagogisk praksis ved å skape estetisk tiltalende og funksjonelle omgivelser som fremmer barnets utvikling.

Dette pedagogiske landskapet anerkjenner barnet, utrustet med "de hundre språkene", som en primær pedagog, en idé som utforskes nærmere i avhandlingens epilog. Rinaldi (2009) og andre forskere understreker hvordan estetiske og kvalitetsmessige omgivelser i barnehagen bidrar til barnets utvikling og integreres i pedagogisk praksis, noe som også er sentralt i Kunnskapsdepartementets retningslinjer fra (2017).

3.6 Barnehagens fysiske miljø

I henhold til Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (2017) legges det vekt på å skape et fysisk miljø i barnehagen som er både trygt, stimulerende og mangfoldig. Personalet har ansvar for å designe dette miljøet på en inkluderende måte, slik at alle barn kan delta aktivt i lek og andre aktiviteter. Lekemateriell og organisering av rommet skal planlegges strategisk for å fremme inkludering og lekeglede for alle barn (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19).

Rammeplanen understreker videre viktigheten av å respektere og fremme barns rett til medvirkning. Dette innebærer at barna skal ha mulighet til å uttrykke sine meninger og delta i planleggingen og evalueringen av barnehagens aktiviteter. Slik sikres det at barna får reell innflytelse over sitt læringsmiljø og sine opplevelser i barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27). Kunnskapsdepartementet (2011, s. 42) anerkjenner kunst, kultur og kreativitet

som viktige kunnskapsområder i barnehagen. Barnehagens oppgave er, i tråd med barnehageloven § 1, å samarbeide med hjemmet for å sikre barnas omsorg, lek, læring og utvikling. "Hjemmet" inkluderer alle foresatte, og både foreldre og personale deler ansvaret for barnets trivsel og utvikling, med barnets beste som det primære målet. Det skal legges til rette for aktiv foreldreinvolvering på både individ- og gruppenivå for å utveksle viktige observasjoner om barnets trivsel og utvikling. I dette samarbeidet må barnehagens vurderinger være godt begrunnet og foreldrenes synspunkter skal tas i betraktning for å tilpasse tilbudet til hvert enkelt barn. Barnehagen må også ivareta sitt samfunnsmandat og verdigrunnlag uten å sette barnet i en lojalitetskonflikt mellom hjem og barnehage (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

3.7 Forståelse av Verdier

Skreland (2019) hevder at begrepet "verdi" er dypt forankret i kultur, samfunn og historie. Det dekker våre vurderinger av godt og ondt, rett og galt, samt det tiltalende og det utiltalende – med andre ord, hva som er effektivt og hva som ikke er det (Skreland, 2019, s. 18). Sagberg (2012) påpeker at verdier kun kan forstås fullt ut gjennom observasjon av praksis, ved å se på handlinger og holdninger. De manifesterer seg i måten vi opptrer på og fungerer som linser gjennom hvilke vi tolker verden (Sagberg, 2012, s. 14-15).

Sagberg (2012) utdyper forståelsen av verdier ved å introdusere konsepter som "verdier som mål" og "iboende verdier", som representerer essensielle mål i seg selv, "verdier som middel" for å nå disse målene, og "instrumentelle verdier", som er praktiske verktøy i denne prosessen. Disse verdiene omfatter også ønskede goder og potensielle rettigheter, som barns rettigheter, samt egenskaper eller dyder som fremmer individets velvære og menneskeverd (Sagberg, 2012, s. 51).

En rapport fra Stavanger av E. Johansson et al. (2014) beskriver verdier som sosiale konstruksjoner som reflekterer menneskers syn på det gode, det onde, det rette, det gale, det vakre eller det stygge – kort sagt, hva som er effektivt og ineffektivt (E. Johansson et al., 2014, s. 15). Verdier inneholder et bredt spekter av betydninger og funksjoner, fra etiske til kulturelle dimensjoner, som alle krever en grundigere definisjon og forståelse.

3.7.1 Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdier er fundamentale for å skape et inkluderende fellesskap preget av omsorg, medansvar og respekt for hvert individs unike menneskeverd. Ifølge Kunnskapsdepartementet (2011) utgjør disse verdiene grunnlaget for barnehagens arbeid med omsorg, danning, lek og læring. Verdiformidlingen er en gjensidig kommunikasjonsprosess hvor verdier utveksles mellom alle involverte, og er ikke bare en ensidig overføring fra voksne til barn (Korsvold, 2013).

Forskning viser at barnehagen fungerer som en arena hvor et mangfold av verdier formidles, både bevisst og ubevisst, gjennom daglige situasjoner (Fugelsnes, Røthle & Johansson, 2013). Disse verdiene, som omfatter etiske og kulturelle aspekter, er essensielle deler av barnehagens pedagogiske mandat og forplikter personalet til å engasjere seg aktivt i verdiformidlingen (Kunnskapsdepartementet, 2011, s. 11).

I barnehagen blir verdier manifestert ikke bare gjennom ord, men også gjennom handlinger og holdninger hos både ansatte og barn (Johansson m.fl., 2014, s. 15). Barn er spesielt følsomme for ubalansen mellom ord og handlinger, da de søker identitetsbekreftelse i samspillet med voksne (Myhre, 1990, s. 22).

Verdier legger grunnlaget for holdninger og handlinger og gir retning til våre beslutninger (Myhre, 1990, s. 27). Derfor er det viktig at barnehagepersonalet er bevisst på hvordan verdier manifesteres i daglig praksis og hvordan de påvirker barnas utvikling og sosiale interaksjoner. Ved å forstå og aktivt formidle barnehagens verdigrunnlag, kan personalet bidra til å skape et miljø hvor alle barn føler seg verdsatt og respektert.

4 Vitenskapsteori og Metode

I dette kapittelet vil jeg presentere vitenskapsteori og metodologiske tilnærminger jeg har brukt for å utforske hvilke verdier som kommer til uttrykk gjennom plakater, tegninger og andre visuelle oppslag i barnehagens pedagogiske rom. Studien tar utgangspunkt i en hermeneutisk vitenskapsteoretisk posisjon, som legger vekt på tolkningen av fenomener (Gleiss & Sæther, 2022, s. 201-202; Lindseth & Norberg, 2004, s. 146). Studiens metodologiske tilnærming er kvalitativ, med bruk av semi-strukturerte intervjuer og fotografisk dokumentasjon av det visuelle materialet i barnehagens omgivelser. Denne kombinasjonen av metoder er inspirert av hermeneutiske teorier som vektlegger dialogens og forståelsens rolle i tolkningsprosessen. Videre vil jeg i dette kapittelet redegjøre for gjennomføringen av de anvendte metodene, samt diskutere studiens kvalitet og de etiske vurderingene som er gjort med hensyn til deltakernes personvern.

4.1 Hermeneutikk

Min studie baserer seg på en hermeneutisk forståelse av verden. Hermeneutikk er læren om fortolkning av tekster, spesielt teologiske tekster (Bryman, 2008, s. 532-533). Hermeneutikk er særlig brukt av forskere innen humaniora, teologi, jus og statsvitenskap (Ebdrup, 2012). Siden jeg utforsker hvilke verdier som uttrykkes gjennom plakater, tegninger og andre visuelle oppslag i barnehagens pedagogiske rom, velger jeg den hermeneutiske tilnærmingen. I denne oppgaven fortolker jeg estetiske bilder og informantenes individuelle forståelse av hvilke verdier de estetiske bildene formidler. Ideen bak kombinasjonen av de estetiske bildene og informantenes forståelser av dem er at begge tilsynelatende utfyller hverandre.

Innenfor hermeneutikken understreker Gadamer (sitert i Alnes, 2020) at vår individuelle, nasjonale og kulturelle arv og bakgrunn blir bestemmende for vår forståelseshorisont. Ifølge Gadamer (2010) er forståelseshorisont den samlede mengden av erfaringer, kunnskap, verdier og forventninger som en person bringer med seg. I samsvar med dette former min individuelle, nasjonale og kulturelle arv og bakgrunn min fortolkning av de estetiske bildene og den kvalitative dataen fra informantene.

Gadamer (2010, s. 301) presenterer en hermeneutisk sirkel for å vise hvordan vi i arbeidsprosessen veksler mellom en forståelse av deler av helheten og helheten, samt veksler mellom forforståelse og forståelse. Ved bruk av den hermeneutiske sirkelen anvender jeg mine forforståelser til å forstå fenomenet som studeres, samtidig som mine forforståelser

utvides underveis. Jeg prøver også å forstå helheten ved å fortolke de enkelte delene av helheten, samtidig som jeg forsøker å forstå de enkelte delene av helheten ved å fortolke helheten. Ved å fortolke de enkelte delene av helheten forsøker jeg å oppnå innsikt som påvirker hvordan jeg oppfatter helheten, og omvendt påvirker min forståelse av helheten hvordan jeg fortolker de enkelte delene.

Videre hevder Bryman (2008, s. 533) at kunnskap ikke kan skilles fra den kulturelle konteksten fenomenet studeres i. Samtidig hevder Gadamer (sitert i Alnes, 2020) at situasjonen kan endres hele tiden gjennom vår interaksjon med hverandre, der hver situasjon er et resultat av tidligere interaksjoner. I denne oppgaven blir kunnskap konstruert av meg i møte med de estetiske bildene og datamaterialet fra informanterne. Men kunnskapen kan være foranderlig med tiden og den kulturelle konteksten den befinner seg i. Derfor understreker Gadamer (2010) viktigheten av å være bevisst og oppmerksom på hvordan fortolkningen foregår for å forebygge feiltolkninger når man fortolker tekster og estetiske bilder.

4.2 Kvalitativ metode

Jeg anvender en kvalitativ tilnærming som datainnsamlingsmetode. Denne metoden er spesielt godt egnet for mitt forskningsformål, som er å utforske hvilke verdier som kommer til uttrykk gjennom plakater og tegninger i barnehagen. Ifølge Kvale og Brinkmann (2015) og Clark et. al (2021, s. 350) gir en kvalitativ tilnærming mulighet til å oppnå en dypere forståelse av fenomener ved å dykke ned i deltakernes erfaringer og perspektiver, spesielt gjennom intervjuer. For å supplere og forsterke dataene hentet fra intervjuene, bruker jeg også fotodokumentasjon. Dette tillater meg å fange visuelle aspekter ved barnehagemiljøet som kan gi ytterligere innsikt i de verdier og budskap som formidles gjennom den visuelle kulturen i barnehagen.

4.3 Beskrivelse av barnehagen

Studien omfatter besøk i fire ulike barnehager, hvor det ble sikret tilgang til alle relevante avdelingsrom for barn. Dette gjorde det mulig å utforske og dokumentere de visuelle og materielle aspektene ved læringsmiljøet. Datainnsamlingen innebar detaljert fotografering av elementer som er utstilt på veggene i disse rommene. For å fange opp essensen av det visuelle

innholdet og dets pedagogiske budskap, ble det tatt nærbilder av de ulike elementene. Disse bildene er supplert med bredere oversiktsbilder som illustrerer hvordan materiale er plassert og integrert i rommene, noe som reflekterer barnehagens pedagogiske strategier og barnas interaksjon med miljøet.

I tillegg til visuell dokumentasjon, ble det gjennomført korte, semi-strukturerte intervjuer med barnehagelærere for å innhente deres perspektiver og refleksjoner omkring det pedagogiske innholdet og dets plassering. Intervjuene ble tatt opp ved hjelp av lydopptaksutstyr for å sikre nøyaktighet i transkriberingen og analysen av det kvalitative datamaterialet.

Barnehage 1 er en kommunal enhet som ligger i en perifer bydel i en større kommune. Den fungerende pedagogiske lederen, som nylig overtok etter at den forrige lederen skiftet stilling, leder denne avdelingen. Fasilitetene inkluderer et kjøkken, et kombinert åpent areal for lek og garderobefasiliteter, en intern korridor, samt to toaletter. Datamaterialet fra denne barnehagen består av et intervju og 15 fotografier. Barnehage 2, en kommunal barnehage, er strategisk plassert i en sentrumsnær bydel og reflekterer et betydelig mangfold. Den pedagogiske lederen, som er relativt ny i stillingen, men har tidligere erfaring som styrer, administrerer avdelingen. Den består av et arbeidsrom, en korridor, to separate toalettfasiliteter ved garderoben, et tegnerom og et personaletoalett ved inngangen. Datainnsamlingen inkluderer et intervju og 20 bilder. Barnehage 3 er en mindre enhet innenfor Montessori-kjeden og har tidligere vært privatdrevet. Den ligger i en skogsnær bydel, langt fra sentrum i en større kommune, og betjener primært barn fra lokalområdet. Avdelingen, ledet av en pedagogisk leder, inneholder et lekerom, en inngangsfoajé, garderobe, toalett, samt et dedikert rom for tegning/matematikk og et språkrom. Datamaterialet omfatter et intervju og 30 bilder. Barnehage 4 er en mindre, privatdrevet institusjon under Reggio Emilia-filosofien (Barsotti, 1998) og består av to separate enheter. Undersøkelsen fokuserte på den ene enheten, som ligger i et boligområde utenfor bykjernen. Ledet av en pedagogisk leder med ti års erfaring, inkluderer avdelingen et stort rom delt av skillevegger, som inneholder en gang, et toalett, garderober, en kjøkkenkrok, og et stort fellesområde for måltider. Det er også et ekstra toalett og garderobe. Datainnsamlingen inkluderer et intervju og 15 fotografier.

4.3.1 Utvalg Presentasjon av barnehagene og rekruttering

Katrine Fangen (2020) hevder at man som forsker skal søke kunnskap og avklare egne antagelser om feltet, noe som innebærer at jeg må reflektere over og klargjøre hva jeg allerede tror eller antar om feltet jeg forsker på. Dette krever bevissthet om mine egne forutinntatte meninger og hvordan disse kan påvirke min forståelse av faget. Fangen oppfordrer til å spesifisere nøyaktig hvilket delområde eller aspekt av fagfeltet jeg ønsker å fokusere på (Fangen, 2010, s. 52). Videre påpeker Fangen at avgjørelser om hvor og hvordan forskningen skal utføres, refererer til å bestemme de geografiske og metodiske aspektene ved studiet. Dette inkluderer å bestemme i hvilken kontekst eller på hvilket sted, og hvilke metoder eller tilnærminger jeg som forsker vil benytte. Til sist handler det om å identifisere hvilke grupper mennesker eller individer som er mest relevante for studien. Dette omfatter å vurdere hvem som påvirkes av eller har ekspertise i fagfeltet (Fangen, 2010).

Valget av fire barnehager fra ulike deler av Sørlandet, med en blanding av kommunale og private institusjoner, sikret en bredde i perspektiver og erfaringer, som er avgjørende for en målrettet og nyansert utforskning av den overordnede problemstillingen.

I kvalitativ forskning tilstrebes et strategisk utvalg for å sikre at man samler inn mest mulig relevant informasjon relatert til det fenomenet som studeres, som påpekt av Clark (2021). Derfor i innledningsfasen av dette forskningsprosjektet initierte jeg prosessen med å identifisere mulige barnehager for deltakelse gjennom å konsultere mitt eget profesjonelle nettverk. Jeg rettet forespørsler via SMS for å kartlegge kjennskap til barnehager med mulig interesse for prosjektet, noe som resulterte i flere positive tilbakemeldinger. For å effektivisere utvelgelsen av deltakere, utvidet jeg deretter søket til å omfatte kommunale nettsider for å få oversikt over relevante barnehager. Jeg tok direkte kontakt med barnehagestyrere for å presentere prosjektet, fulgt av en detaljert e-post med ytterligere informasjon om forskningen. I disse samtalene spesifiserte jeg ikke ytterligere kriterier for deltakelse utover ønsket om fire pedagogiske ledere, og lot det være opp til hver styrer å identifisere interesserte og villige deltakere.

Gjennom denne metoden oppnådde jeg samtykke fra fire barnehager. Deltakerne, bestående av to mannlige og to kvinnelige pedagogiske ledere, ble deretter formelt invitert til prosjektet gjennom utsendelse av informasjonsskriv og samtykkeskjema (Vedlegg 1).

For å beskytte informantenes anonymitet, er tiltak gjennomført for å unngå utlevering av identifiserende informasjon. Dette inkluderer utelatelse av direkte personopplysninger som navn og bosted. Anonymiteten styrkes ytterligere ved å referere til barnehagelærer.

Samlingen av personlig informasjon som navn og telefonnummer har ikke blitt koblet direkte til de innsamlede forskningsdataene. I stedet er intervjuobjektene tildelt fiktive navn, valgt uten hensyn til kjønn. Videre, for å forsterke anonymiseringen, er informasjonsbrev (se Vedlegg 1) revidert for å fjerne forskerens kontaktinformasjon, noe som gjør det mer utfordrende å assosiere informantene med deres geografiske beliggenhet.

4.4 Fotodokumentasjon som supplerende metode

Douglas Harper (2002), en amerikansk sosiolog og grunnlegger av International Visual Sociology Association, fremhever det betydelige potensialet ved å anvende visuelle materialer som fotografier i forskning. Han argumenterer for at fotografier kan frembringe unik informasjon og innsikt som ikke nødvendigvis oppnås gjennom kun språklige eller skriftlige kilder (Harper, 2002). Ved å integrere fotodokumentasjon med kvalitative intervjuer i min forskning, har jeg til hensikt å oppnå en dypere forståelse av de fenomenet jeg studerer, samtidig som jeg minimerer risikoen for at viktige aspekter overses (Brinkmann & Tanggaard, 2020). Dette viser at fotodokumentasjon ikke bare fungerer som en metode for innsamling av visuelle data, men også som et kraftfullt verktøy for å studere komplekse fenomener (Fangen, 2010). Derfor vil jeg bruke fotodokumentasjon som en supplerende tilnærming for å berike og utvide forståelsen av det informantene mine formidler. I mitt prosjekt har jeg fotografert plakater, tegninger og oppslag som henges på veggene i barnehagens avdelinger. Jeg har samlet totalt 80 fotografier. Samtidig er det essensielt å være selektiv i valget av disse visuelle elementene for å sikre at de beriker forskningsmaterialet på en meningsfull måte. Disse bildene fungerer som en visuell fortelling som reflekterer de verdier som barnehagen formidler (Dockett et al., 2017, s. 225). Fotografier av barnas kunstverk og pedagogiske dokumentasjon på veggene, viser for eksempel hvordan barnehagen aktivt fremmer barns kreativitet og deltakelse. Disse visuelle dataene tilbyr derfor et rikt og flerdimensjonalt innsyn i hvordan pedagogiske mål og verdier blir kommunisert og praktisert i hverdagen.

4.5 Semi-Strukturert intervju

I henhold til Clark et al. (2021), innebærer et semistrukturert intervju at jeg utarbeider en intervjuguide basert på forskningsmålene og hvordan man best kan innhente relevant kunnskap. Clark et al. understreker at disse spørsmålene bør formuleres på en åpen måte som både tillater og oppmuntrer intervjuobjektet til å gi detaljerte svar (Clark et al., 2021, s. 425-426). (Se vedlegg 2) I motsetning til et løst strukturert intervju, gir et semistrukturert intervju rom for at intervjueren kan avvike fra de forhåndsbestemte spørsmålene eller justere deres vektlegging basert på samspillet med intervjuobjektet, slik Brinkmann & Tanggaard (2020, s. 42-43) påpeker. Dette tillater meg å holde fokus på de forhåndsdefinerte forskningsmålene, mens man samtidig har fleksibilitet til å tilpasse spørsmålene etter behov gjennom intervjuet.

4.5 .1 Utforming av intervjuguide

En intervjuguide ble utviklet utfra problemstilling. Jeg utarbeidet en intervjuguide som inkluderte åpne spørsmål, etterfulgt av oppfølgingsspørsmål under intervjuene. Det semistrukturerte formatet tillot en viss grad av fleksibilitet, ifølge Clark et al 2021, s. 427. Etter diskusjonen av hvert tema, oppmuntret jeg intervjupersonene til å dele eventuelle tilleggsinnspill de måtte ha. Med den fleksible tilnærmingen klarte jeg å dekke temaet om sted, selv om det ikke var en del av den opprinnelige intervjuguide.

4.5.2 gjennomføring av Semi-strukturert intervju

Semistrukturerte intervjuer, som fremhevet av Clark et al. (2021) og Kvale & Brinkmann (2009), representerer en metodisk tilnærming som balanserer mellom struktur og fleksibilitet, og som tillater en dypdykking i deltakernes erfaringer, oppfatninger og meninger. Denne tilnærmingen har som mål å utforske og forstå "livsverdenen" til deltakerne, det vil si deres personlige opplevelse og tolkning av verden de lever i, en konseptualisering understøttet av både Kvale & Brinkmann (2018) og Clark et al. (2021, s.426-428).

Intervjuene ble utført i februar og mars 2024, hvor jeg besøkte informantene på deres arbeidsplasser for å gjennomføre samtalene på ettermiddagen. Det ble på nytt informert om bruken av lydopptaker, med klarlegging av at kun jeg som forsker har tilgang til opptakene. Disse vil bli oppbevart sikret, og slettet etter masteroppgavens ferdigstilling. Varigheten av intervjuene varierte mellom 20 til 40 minutter. Et innledende prøveintervju ble gjennomført for å evaluere behovet for justeringer i intervjuguide, men jeg fant ikke behov for å bruke alle

de forberedte oppfølgingsspørsmålene gitt at informantene, bestående av pedagogiske ledere og barnehagelærere, var engasjerte og delte rikelig med informasjon fra de opprinnelige ti spørsmålene. Informantene ble også forespurt om samtykke til eventuelle oppfølgingsintervjuer for avklaringer i transkriberings- og analysefasen, noe som imidlertid ikke viste seg å være nødvendig.

Under intervjuprosessen brukte jeg en diktafon for å ta opp hele samtalen. Lydopptakene sikret nøyaktig og fullstendig dokumentasjon av intervjuene (Clark et al., 2021). Dette gjorde det mulig for meg å transkribere hele intervjuet grundig. Med andre ord har diktafonen gitt meg mulighet til effektiv analyse og pålitelig rapportering av forskningsfunn. I tillegg valgte jeg å fotografere plakater som henger på veggene i barnehagene. Denne metoden fokuserer på pedagogiske ideer og praksis i læringsmiljøet i barnehagen. Det tillater en enklere deling av forskningsfunn, siden bildene kunne inkluderes i publikasjoner og presentasjoner uten bekymringer for personvernbrudd (NESH, 2021, s. 20).

4.6 Transkribering

I transkriberingsfasen benyttet jeg hodetelefoner for å nøye lytte gjennom intervjuopptakene i et privat rom hvor jeg hadde eksklusiv tilgang i løpet av arbeidsøkten. Jeg gjorde meg kjent med innholdet ved å gjenta lyttingen av de fire lydfilene fra intervjuene med pedagogiske ledere, samtidig som jeg noterte ned det verbale innholdet ordrett. Etter hver gjennomført samtale, tok jeg umiddelbart fatt på transkriberingsarbeidet.

Når det gjelder transkriberingsprosessen, er det viktig å foreta visse metodologiske valg. Clark et al., (2021) & Kvale og Brinkmann (2015) anbefaler å inkludere all verbal kommunikasjon som er fanget opp under opptakene, inkludert utfyllende lyder som "hm", "ja", eller eventuelle andre bemerkninger som gir innsikt i deltakernes opplevelser. De understreker viktigheten av å bevare originaliteten i talespråket for å unngå betydelig datatap, noe som kan føre til at vesentlige betydninger går tapt (Clark et al, 2021, s. 441-444; Kvale & Brinkmann, 2015, s. 208-210). Med dette som utgangspunkt, valgte jeg å transkribere alt som ble sagt, og hver deltakers utsagn ble nøye nedtegnet med tildelte fiktive navn for å ivareta anonymiteten. Enhver endring i toneleie eller korte pauser i samtalen ble indikert med ellipser (...) for å fange opp dynamikken og nyansene i dialogen (Clark et. al., 2021, s. 479).

4.7 Tematisk analyse

I mitt arbeid med tematisk analyse har jeg latt meg inspirert av Ryan & Bernard (2003) og Johannessen et al. (2021), som begge understreker at spørsmålene som stilles i analysen, er avgjørende. Disse spørsmålene fungerer som en drivkraft i søken etter svar og definerer hva som anses som relevant i de dataene som analyseres. Dette betyr at mine forskningsspørsmål har formet analysen ved å styre oppmerksomheten mot spesifikke aspekter av datamaterialet (Ryan & Bernard, 2003; Clark et al., 2021).

Jeg tok i bruk tematisk analyse, anbefalt av Ryan & Bernard (2003), som en nøkkelmetode innen kvalitativ forskning for å identifisere, analysere, og tolke temaer i datamaterialet. Clark et al. (2021) beskriver dette som en systematisk gjennomgang av dataene for å oppdage temaer (Clark et al., 2021). Mitt første skritt var derfor å grundig gjøre meg kjent med datamaterialet, noe som er avgjørende for å identifisere gjennomgående temaer eller kategorier basert på fellestrekk i dataene.

Videre organiserte jeg dataene tematisk gjennom en omhyggelig kodingsprosess, hvor hvert utsagn ble vurdert for sin relevans mot studiens overordnede problemstilling. Ryan & Bernard (2003) argumentere for viktigheten av å identifisere temaer i kvalitativ forskning som et grunnleggende skritt i analysen. De hevder at frekvens, eller hvor ofte visse ord, ideer eller konsepter forekommer, er en av de enkleste måtene å identifisere temaer på, noe som indikerer at gjentakelser representerer sentrale temaer i studien (Ryan & Bernard, 2003). Frekvensene forklarer at gjentakelser – altså hvor ofte visse ord, ideer eller konsepter oppstår i datamaterialet – kan være et tegn på at disse elementene representerer sentrale temaer i studien. Jeg identifiserte relevante temaer i dataene innenfor det teoretiske rammeverket, slike som Ryan og Bernard har påpekt, noe som førte til identifiseringen av fire primære tematiske kategorier: "Rommets betydning", "Barnas bidrag", "Pedagogiske verdier og læring", og "Andre betydningsfulle voksne". Denne prosessen med koding ble utført for å sikre validitet og troverdighet i forskningen.

I tillegg til den tematiske analysen av tekstdata, inkluderte min forskningsstudiet en metodisk tilnærming til fotoanalyse. Dette arbeidet omfattet en systematisk koding av bilder for å avdekke visuelle temaer som belyste forskningsspørsmålene. Integreringen av funn fra fotoanalysen med intervjudata har bidratt til en rikere og mer nyansert forståelse av studietemaet, og understreker viktigheten av fotoanalyse som et komplementært verktøy i den kvalitative forskningsprosessen.

4.8 Validitet og troverdighet

Validitet, ifølge Clark et al. (2021, s. 61) omhandler dataenes kvalitet og troverdighet. For å styrke troverdigheten i en kvalitativ studie med en hermeneutisk tilnærming, er det viktig med grundig dokumentasjon av hele forskningsprosessen. En omfattende dokumentasjon, som beskrevet av Fleming et al. (2003, s. 119) styrker validiteten ved å vise hvordan dataene har blitt samlet, analysert og tolket. Clark et al. (2021) påpeker at forskerens egen forståelse og tolkning er sentral i hermeneutisk tilnærming. I denne studien er jeg åpen om min egen bakgrunn og forforståelser, og hvordan disse kan ha påvirket datainnsamlingen og tolkningen av dataene. Jeg anvender naturalistisk generalisering, et prinsipp fremhevet av Kvale og Brinkmann (2015, s. 290) for å styrke studiens relevans i lignende kontekster. Naturalistisk generalisering handler om at forskningsfunnene kan gjelde i lignende situasjoner eller kontekster (Clark et al., 2021).

Selv om studien har ikke hensikt til å generalisere funnene til en bredere populasjon, gjenspeiler de innsamlede dataene nøye faktiske forhold og praksiser innen barnehagefeltet hvor studien er gjennomført. Intern validitet i kvalitativ forskning, ifølge Clark et al. (2021), omhandler forskningsresultatenes gyldighet og pålitelighet innenfor den spesifikke studiekonteksten. Med andre ord handler det om hvor nøyaktig studien faktisk måler det den er ment å måle, og hvor godt funnene reflekterer virkeligheten. For å oppnå intern validitet gir jeg en detaljert beskrivelse av hele forskningsprosessen: All data fra respondentene ble nøye transkribert, analysert og rapportert for å belyse den overordnede problemstillingen. Den omfattende dokumentasjonen av hele forskningsprosessen kan bidra til at andre forskere får mulighet til å se likhetstrekk og anvende innsiktene i lignende kontekster.

Når jeg anvender hermeneutisk tilnærming, anerkjenner jeg at kunnskapen kan endre seg med tid og konteksten den befinner seg i som Gadamer (2010) har argumentert for. Dette er sterkt knyttet til hvorvidt forskningsresultatene kan overføres til lignende settinger. Ekstern validitet i kvalitativ forskning refererer til i hvilken grad forskningsfunnene kan overføres eller generaliseres til andre kontekster utenfor den spesifikke studien, altså hvorvidt funnene er troverdige (Clark et al., 2021). For å oppnå ekstern validitet har jeg valgt deltakere og estetiske bilder som tilsynelatende kan representere fenomenet som studeres. Samtidig anerkjenner jeg også studiens begrensede geografiske avgrensning, i tillegg til et utvalg på fire informanter som også kan begrense studiens overførbarhet.

4.9 Etisk Overveielse

I utformingen av mitt masterprosjekt har jeg dedikert et særlig fokus til de etiske dimensjonene av studien, med dette avsnittet som en gjennomgang av sentrale forskningsetiske betraktninger. Overveielsene er etablert gjennom fire aspekter knyttet til gjennomføringen av foto og intervjuer/samtaler. Det innledende aspektet, *anonymitet*, krever en garanti fra forskerens side om deltakernes anonymitet (Halkier, (2002)). Jeg har ivarettatt dette gjennom klar kommunikasjon i både muntlige og skriftlige instruksjoner, med retningslinjene foreslått av (NESH, (2021)) (Clark et al. (2021, 124- 126-107-74). Kvale & Brinkmann, 2015, s. 208-210).

Alle personidentifiserbare data ble umiddelbart omgjort til anonymisert form, og lydopptakene ble sikret på en måte som kun tillot min tilgang. Videre, i behandlingen av informasjon om *prosjektets fremdrift*, sørget jeg for at deltakerne hadde en klar forståelse av prosjektets mål og anvendelsen av både intervjuer og fotografi, som støttet av Halkier, (2002); NESH, (2021) og Clark et al. (2021). Dette ble kommunisert grundig i det tilsendte informasjonsskrivet og gjentatt ved oppstart av studien. Det tredje elementet, "*hold det du lover*", legger vekt på nødvendigheten av å være åpen om forventningene til studien og mitt engasjement for å dele forskningsresultatene med deltakerne, i overensstemmelse med Halkier (2002); NESH, (2021); Gleiss & Sæther, (2021) og Clark et al. (2021) sine etiske prinsipper.

Det fjerde fokuset, *høflighet*, fremhever betydningen av å omgås deltakerne med respekt og takknemlighet, en tilnærming jeg vedlikeholdt gjennom hele forskningsprosessen, i henhold til Halkier (2002); NESH, (2021); Gleiss & Sæther, (2021) og Clark et al. (2021). Når det gjelder valg av forskningstema, var jeg særskilt oppmerksom på sensitiviteten som kunne oppstå rundt det materialet deltakerne ble bedt om å dele. Jeg tilbød derfor deltakerne full frihet til å velge bort deling av informasjon de måtte være ubekvemme med, noe som er i tråd med NESH (2021) sine retningslinjer.

For å oppfylle juridiske og etiske standarder, konsulterte jeg Personvernombudet for forskning (Sikt se vedlegg 3) og fulgte nøye deres veiledninger, spesielt med tanke på fotografering av barnas kunstverk. Anvendelsen av samtykkeskjemaer var avgjørende for å

opprettholde konfidensialitet og sikker datahåndtering, støttet av "Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora" (NESH, 2021, s. 6), for å bevare deltakernes tillit og trygghet.

Under fotograferingsfasen i barnehagen, tok jeg nødvendige forhåndsregler for å unngå opptak av personer uten deres samtykke, og sikret godkjenning for alle avbildede arbeidere, i samsvar med Sikt sine prinsipper. Det informasjonsskrivet som ble sendt ut til mulige deltakere, tilbød en omfattende beskrivelse av studiens hensikter og krav til deltagelse, og bidro til en transparent og etisk forskningspraksis, støttet av både NESH (2021) Kvale & Brinkmann, 2015, s. 208-210). og Kvale (2015). Som forsker understreker viktigheten av informert samtykke, konfidensialitet, og vurderingen av mulige konsekvenser for deltakerne, som fundamentale søyler i en etisk holdbar forskning.

Denne tilpasningsdyktigheten bidro til å styrke den etiske bevisstheten og ivareta deltakernes velvære, noe som er av sentral betydning i forskningsprosessen. Videre beskytter den konfidensielle lagringen av opptakene deltakernes personvern og sensitive informasjon, noe som gjenspeiler mine forpliktelser til etiske forskningsprinsipper (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 208-210) (Sikt, u.å.).

5 Presentasjon av resultater

Jeg har utført en detaljert analyse og tolkning av det innsamlede materialet for å belyse de to forskningsspørsmålene som jeg har formulert. Analysen begynner med en utforskende evaluering av de elementene som jeg har identifisert på veggene i barnehagen. Denne forskningen setter søkelys på elementenes betydning for det pedagogiske rommet, barnas bidrag, pedagogiske verdier, læringsutbytte, samt innflytelsen fra andre betydningsfulle voksne. Videre foretar jeg en dyptgående undersøkelse av fotodokumentasjonen som viser barnas tegninger og de pedagogiske elementene på avdelingens vegger.

Funnene inkluderer også mine refleksjoner over pedagogenes synspunkter på benyttede elementer og deres perspektiver på hvordan disse elementene bidrar til estetisk praksis i barnehagen. Jeg introduserer funnene fra fotodokumentasjonen først, og diskuterer deretter utsagn hentet fra semi-strukturerte intervjuer med pedagogene. Under innsamlingen har jeg spesielt satt søkelys på å utforske de varierte elementene som er utstilt, og hvordan disse, fra perspektivet til både barn og voksne, fungerer som en integrert del av den pedagogiske praksisen, der rommet ofte fungerer som en 'tredje pedagog'.

5.1 Rommets betydning

Barnehagelærere hevder at estetikken i rommet, spesielt hvordan det er dekorert, påvirker barnas velvære og læring ved å skape et stimulerende, men likevel beroligende miljø.

Barnehagelærerne hevder at planlagte estetiske valg kan bidra til en følelse av ro og struktur.

Figur 1

Estetikkenes rolle i barnehagens læringsmiljø er avgjørende, som påvist i den gjeldende studien, der tilpasning og fleksibilitet fremheves som essensielle faktorer. Studien viser at et dynamisk læringsmiljø, som reflekterer barnets umiddelbare kulturelle og sesongmessige kontekst, kan stimulere deres nysgjerrighet og øke forståelsen for omverdenen.

Mona understreker dette med sin påstand:

"Etableringen av et plakatmiljø i barnehagen er av stor betydning for å møte barnas utviklingsbehov."

Videre sier Mari:

"Jeg tenker jo at det man henger opp, som plakater, bilder, barnas kunstverk, men også de som maler masse mønster, eller farger på veggene, kan ha mye å si for barnas ro. Også den voksne som er på avdelingen."

Disse funne understreker hvordan et nøye utvalgt og sesongtilpasset visuelt miljø ikke bare harmoniserer med barnas naturlige læringstrinn, men også bidrar til å skape et pedagogisk rom som er beroligende og strukturert.

Figur 1 illustrerer en tilnærming til læringsmiljøets estetikk. De enkle, men varierte komposisjonene av snømenn demonstrerer hvordan et estetisk berikende miljø kan fremme barnas velvære og ro, i tråd med Maris refleksjoner. Samtidig understøtter det behovet for et oversiktlig og tilrettelagt læringsmiljø, slik Oles kommentar samsvarer med:

"Bevissthet rundt miljøets påvirkning på barnas velvære og ro blir også vektlagt."

Andreas' perspektiv bidrar også til denne forståelsen, hvor han poengterer at:

"[...] akkurat valg av det ene bildet, det er nok heller det at bildet passer til den konteksten det er i."

Dette understreker betydningen av kontekstuell relevans i læringsmiljøets estetiske utforming.

Funnene demonstrerer at et estetisk tiltrekkende og funksjonelt læringsmiljø er essensielt for å støtte barnas velvære og kognitive og emosjonelle, samtidig som det stimulerer en rik og meningsfull læringsopplevelse.

5.1.1 Fysisk rom

Figur 2

Bildet av "mangfoldstreet" (figur 2) med håndavtrykk av barna representerer en fysisk manifestasjon av fellesskapet og mangfoldet i barnehagen. Det er et vitnesbyrd om betydningen av det fysiske rommet, hvor hver unik hånd gir et personlig preg som samlet uttrykker barnehagens kollektive identitet.

Mona påpeker den gjennomtenkte tilnærmingen til det fysiske rommet ved å si:

"Jeg tenker at i en barnehage, de tingene som henger på veggen, bør være litt gjennomtenkt hvorfor det henger der... Og jeg tenker det med å henge det litt ordentlig, også en videreføring av struktur."

Dette er i tråd med Mari som sier:

"For vi skaper rommet når vi er i rommet, når vi er i omgivelser. Så er definisjonen på sted."

Sammen illustrerer disse utsagnene hvordan det fysiske rommet er avgjørende for å skape et strukturert, trygt og stimulerende miljø som fremmer barnas allsidige.

Andreas videreutvikler dette perspektivet:

"Jeg synes jo dette treet med høydegangen, jeg synes det er et veldig fint tre. Og så går det an å diskutere pedagogikken bak det. Men tanken er at det skal på en måte representere barnehagen."

Treet symboliserer hvordan det fysiske rommet i en barnehage kan skape og reflektere fellesskapet og mangfoldet i barnehagen gjennom barnas egne bidrag.

I tillegg understreker Ole viktigheten av å skape et engasjerende og meningsfullt miljø som støtter barna på tvers av sosiale, emosjonelle, kognitive og fysiske områder. Dette realiseres gjennom integrering av pedagogiske og personlige elementer, som her, hvor hvert håndavtrykk bidrar til å skape et hjem for barna i læringsmiljøet.

Funnene diskutere hvordan bruk av fysiske strukturer til å definere rom og soner, som vist med mangfoldstreet, bidrar til et klarere og mer organisert læringsmiljø. Dette bidrar til å skape et rom der barn føler seg trygge og stimuleres til læring, reflektert gjennom deres fysiske og visuelle bidrag i et inkluderende miljø som feirer individuell utfoldelse samtidig som det understøtter kollektiv identitet.

5.1.2 Plakater på veggen

Figur 3

Kunstverket «Høstkunst» (figur 3) er en levende fremstilling av høstelementer, laget av barn og utstilt i et barnehagemiljø. Denne fremvisningen er i tråd med den pedagogiske praksisen med å inkludere barnas kreative uttrykk som en del av deres læringsmiljø, noe som understreker tilpasningen til deres individuelle utviklingsbehov.

Mona påpeker viktigheten av denne praksisen,

"...det er jo selvfølgelig det der med at de gjenkjenner det de har laget selv. Og de opplever stolthet over at vi setter pris nok på det til å henge det opp..."

Denne praksisen er sentral for å støtte barns sosiale og emosjonelle ved å forsterke deres følelse av identitet.

Andreas fremhever at ved å gjøre barnehageavdelingen personlig og representere barnegruppen som er til stede, styrkes barnas følelse av personlig og kollektiv tilhørighet. Dette bidrar til et miljø der barn føler seg hjemme og som en del av et fellesskap, som er essensielt for deres sosiale og emosjonelle.

Videre belyser Mari viktigheten av å gi barna beslutningsmakt, noe som viser dyp respekt for barnas autonomi:

"...å gi barna muligheten til å bestemme om deres kunstverk skal henges opp eller tas med hjem..."

Ole legger til, "...jeg har merket at avdelingen føles mer hjemme, når det er ting som er litt mer personlige... Det gjør noe med atmosfæren i rommet..."

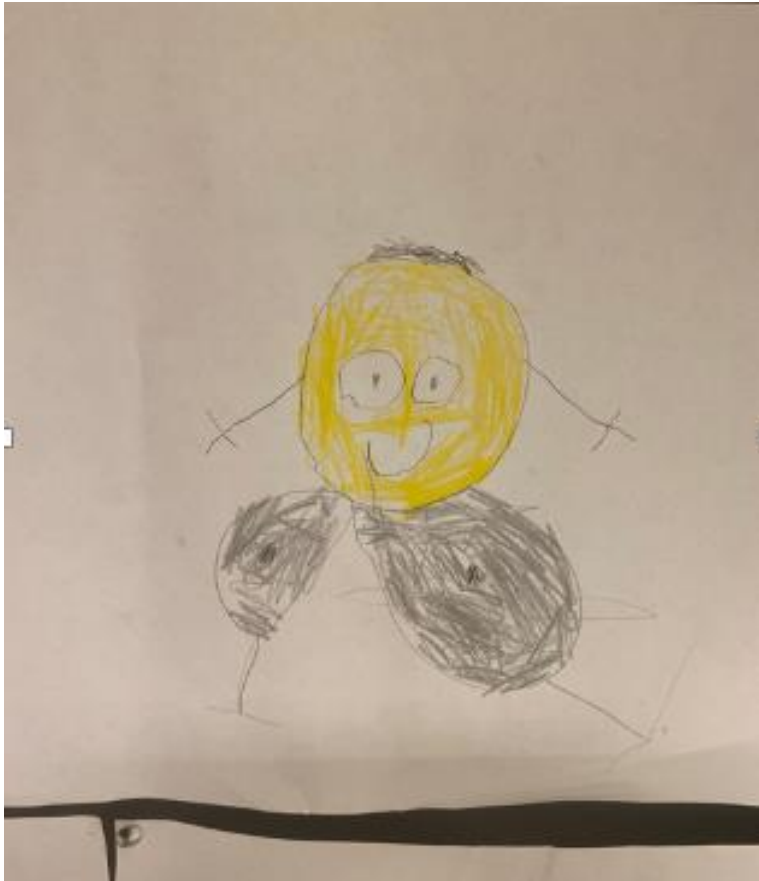
Kunstverket som fremvises, en presentasjon av høstblader og naturligelementer, reflekterer denne innsikten og forskningsfunnene ved å fremme en følelse av tilhørighet og stolthet blant barna. Ved å verne om hvert barns individuelle bidrag og feire disse gjennom utstilling av deres kunst, blir barnas selvbilde og selvverd ivaretatt.

Forskningsfunnene indikerer, at barnas kunst i rommet er avgjørende for å skape et stimulerende, inkluderende og anerkjennende læringsmiljø som gjør dem verdsatt og integrert i sitt sosiale fellesskap.

5.2 Barnas bidrag

Kunst og andre kreative bidrag fra barna anerkjennes som essensielle for deres sosiale og emosjonelle. Funn understreker at inkludering av barnas kunst bidrar til deres følelse av tilhørighet og stolthet, og styrker deres individuelle og kollektive identitet innenfor barnehagemiljøet.

5.2.1 Tegninger på veggen

Figur 4

Barnetegningen i figur 4 representerer et unikt vindu inn i barnets indre verden. Gjennom enkle streker og farger formidler barnet tanker, følelser, og perspektiver som ellers ville forblitt usagte. Når barnets tegning tar plass på veggen, gir det ikke bare et visuelt inntrykk, men det forteller også en historie om barnets opplevelser og læringsreise.

Ole understreker viktigheten av barnets identifikasjon med sitt eget arbeid og anerkjennelsen av deres bidrag innenfor et fellesskap.

"Dette bidrar til en følelse av eierskap og stolthet, og inviterer til en sosial utveksling av ideer og kultur, slik som samenes".

Informanten hevder at den estetiske uttrykksformen er forankret i læringsplaner, og understreker barnets kreativitet som en essensiell del av utdanningen.

Mari deler oppfatningen om betydningen av å ha barnas kunst synlig.

"Tegningene på veggen blir ikke bare dekorasjoner, men en feiring av barnas innsats og kreativitet".

Dette gir barnet en følelse av identitet og refleksjon over eget arbeid, noe som styrker selvbildet.

Andreas påpeker hvordan en kontinuerlig oppdatering av barnas arbeider skaper et levende og endringsdyktig læringsmiljø. Dette miljøet reflekterer barnas interesser og læringsmål, og dokumentasjonen på veggen illustrerer barnets læring og evne til å uttrykke følelser og opplevelser gjennom kunst. Barnas tegninger fungerer som en katalysator for deres bidrag og medvirkning. Ved å anerkjenne og inkludere deres kunst i barnehagemiljøet, får barnet en følelse av tilhørighet og betydning. Dette pedagogiske perspektivet, som Mona fremhever, viser viktigheten av å respektere og fremme barnas stemme gjennom deres kreative uttrykk.

5.2.2 Årshjul kunst

Figur 5

Årshjulet, figur 5 representert i barnas kunstverk, fanger opp en rekke læringsmuligheter og reflekterer barnas evne til å tolke og uttrykke de skiftende årstidene. Hvert segment av hjulet fremkaller en måned fylt med symbolske bilder, fra snømenn i januar til vårbloemster i april, som kommuniserer barnas forståelse og kreativitet.

Mona påpeker betydningen av å visualisere barnas arbeider:

"Det er jo bevissthet rundt kunst. Og det er bevissthet rundt barnas uttrykk."

Hennes ord fremhever viktigheten av å vise frem barnas arbeid som en respektfull anerkjennelse av deres bidrag. Dette er ikke bare en feiring av sesongene men også en markering av barnas innsats og deres utviklende selvtilit.

Andreas forklarer hvordan årshjulet er et redskap for barneledet læring og uttrykk:

"Dette legger grunnlaget for barneledet læring og uttrykk, hvor barnas kreativitet og individuelle uttrykk ikke bare anerkjennes og verdsettes, men også stimulerer deres selvtilit og selvuttrykk."

Han påpeker at hvert kunstverk på hjulet er et vitnesbyrd om barnets engasjement og tolkning av deres umiddelbare omgivelser og erfaringer gjennom årstidene.

Ole legger til hvordan barnas kunst bidrar til fellesskapet:

"Alle bidrar til å skape tilhørighet."

Hans observasjoner er i tråd med ideen om at kunst på veggene inviterer til lek og samtale, og understreker lekens viktighet i læring.

Til slutt understreker Mari hvordan årshjulet kan inspirere til læring gjennom utforskning og refleksjon:

"Ved å omgi barna med visuelle stimuli fra deres egne kreativitet, oppmuntrer det til læring gjennom utforskning, dialog, og refleksjon."

Årshjulet blir dermed mer enn et pedagogisk verktøy; det blir et samlingspunkt som styrker barnas rolle i eget læringsliv og deres tilhørighet i fellesskapet. Årshjulet fremstår ikke bare som en kunstnerisk fremstilling av årstider, men som et dyptgående pedagogisk verktøy som fanger opp barnas kreativitet og læring.

5.3 Pedagogisk verdier og læring

Data viser at barnehagemiljøet er rigget til å støtte læring gjennom sesongtilpassede og pedagogisk tenkte dekorasjoner. Plakater og visuelle hjelpemidler, som alfabetet og tall, benyttes for å stimulere språklig og kognitiv. Videre, fremhever barnas kunst mangfold og inklusjon, noe som gjenspeiles i hvordan barnehagen feirer kulturelt mangfold gjennom utstillinger som reflekterer ulike bakgrunner.

5.3.1 Mangfold

Figur 6

Plakaten figur 6 som henger på veggen, med hilsener på en rekke forskjellige språk, fungerer som et visuelt vitnesbyrd om barnehagens forpliktelse til å fremme mangfold og inkludering. Denne tilnærmingen anerkjenner hver enkelt barns bakgrunn og legger til rette for et læringsmiljø som verdsetter forskjellighet som en styrke.

Andreas reflekterer over dette med å si:

"Så mange bilder er hengt opp med et mål om at det skal være støtte i språk... Og der er det også noe med om disse valgene har noen spesifikke kriterier eller pedagogisk mål."

Han understreker behovet for bevisste pedagogiske valg som støtter språk og inkluderingen av alle barn, uavhengig av deres språklige bakgrunn.

Mona understreker også verdien av et slikt initiativ:

"...det er jo bevissthet rundt kunst. Og det er bevissthet rundt barnas uttrykk. Og det er bevissthet rundt ordbilder, tekst, sammenhenger."

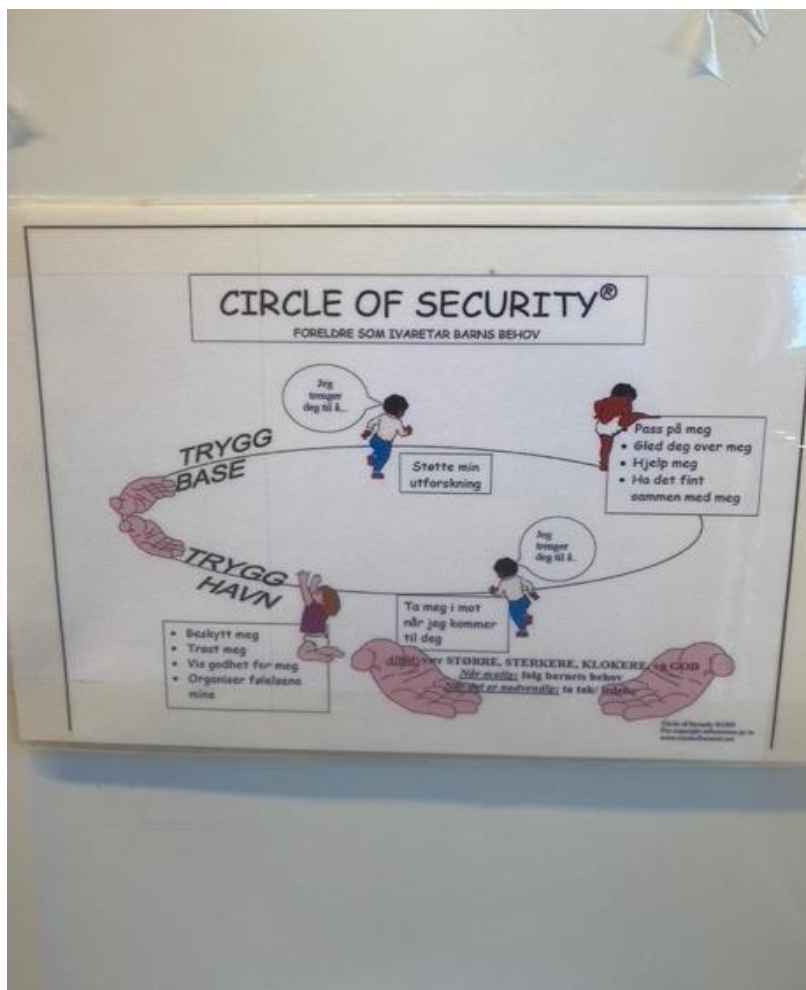
Gjennom hennes ord anerkjennes betydningen av å utstille slike bilder som støtter identitetsdannelse og kulturell forståelse.

Bildet gir et synlig bevis på hvordan barna i barnehagen oppmuntres til å utforske og verdsette mangfoldighet. Ole berører viktigheten av samtale og språklig interaksjon ved å bemerke:

"...Og så er det språk, hvordan vi er i samtale med barna, og sånn ting."

Hans observasjoner tyder på at et inkluderende språkmiljø skaper grunnlaget for gjensidig forståelse og læringsutveksling.

"Hei» er viktige her, men det de representerer: en åpen dør til hver kultur representert i barnehagen. Dette bidrar til å bygge en atmosfære hvor barna føler seg anerkjent og verdsettes for deres unike identiteter, noe som igjen legger grunnlaget for empati, respekt, og en forståelse av globalt medborgerskap fra en tidlig alder.

Figur 7

Plakaten som fremstiller figur 7 "Circle of Security" gjenspeiler en dyp forståelse av barns psykiske helse og behovet for en trygg base i deres læring. Dette konseptet er sentralt i pedagogisk praksis og reflekterer en sterk verdi for å gi barn en følelse av sikkerhet og tilhørighet i barnehagemiljøet.

Som Mona påpeker, er

"det å dokumentere og synliggjøre barnas deltakelse i daglige aktiviteter og spesielle arrangementer [...] en følelse av verdi og anerkjennelse."

Dette gir barna et konkret tegn på deres viktige rolle i fellesskapet og støtter deres emosjonelle velferd.

Mari fremhever hvordan selvstendighet er essensielt for barns læring:

"tilgjengeligheten av redskaper og oppmuntring til selv å ta initiativ lærer barna viktige livsferdigheter og bidrar til deres psykiske helse."

Dette prinsippet er visuelt representert på plakaten, der barn oppfordres til å søke støtte når de trenger det og å utforske selvstendig når de føler seg trygge.

Andreas betoner viktigheten av miljøets rolle i barnas læring:

"å skape en tydelig ramme for barnas følelse av trygghet, som oppmuntrer til aktiv deltakelse og utforskning."

"Circle of Security" er en slik ramme som tilbyr barna klare grenser og veiledning, og samtidig rom for selvutforskning og vekst. Plakaten er ikke kun for barn; den er også en veiledning for voksne om hvordan de kan støtte barna. Den gir pedagoger et språk for å kommunisere om barnets behov for både beskyttelse og autonomi. Dette gjør det til et kraftfullt verktøy for å bygge et trygt og støttende læringsmiljø.

Ved å bruke denne modellen i barnehagens miljø, styrkes pedagogikkens kjerneverdier om omsorg, og sikrer at barnas psykiske helse blir ivaretatt gjennom en balansert tilnærming til trygghet og selvstendighet.

5.3.3 Fag

Figur 8

Alfabetkortene som er avbildet på figur 8, tjener et viktig pedagogisk formål ved å fremme språklig hos barna. Kortene er en del av et læringsmiljø som vektlegger tidlig lateralitet og språkforståelse på en engasjerende måte, og de er tydelig ment for barns bruk i en barnehagekontekst.

Mari bemerker relevansen av slike materialer i barnehagen:

"Alfabet og tall... er jo også ting som er med på å skape samtaler."

Disse kortene gir ikke bare visuell stimulering, men fungerer også som samtalestartere og læremidler som er integrert i barnas hverdag og lek. Andreas legger vekt på det pedagogiske formålet med slike hjelpemidler,

"Det du har på veggene, så er det bilder av en apekatt, et bilde knyttet til bokstaven.

Det er en veldig naturlig og fin samtalestarter..."

Kortene bidrar til å skape naturlige læringsøyeblikk gjennom daglige rutiner, som måltider, hvor språk skjer i en sosial og engasjerende kontekst.

Mona og Ole fremhever hvordan slike pedagogiske strategier bidrar til barnas læring,

"praksisen skal kobles med ord, bilder og plasseringer."

Ved å merke fysiske gjenstander, som for eksempel et skap med ordet "skap",

blir barnas omgivelser en aktiv del av deres læring, og støtter deres evne til å koble ord med objekter og bilder. Alfabetkortene støtter en omfattende tilnærming til læring som anerkjenner betydningen av visuell og språklig stimuli for å fremme barnas begrepsforståelse og språklige ferdigheter. Ved å benytte alfabetet som en integrert del av barnehagens læringsmiljø, styrkes barnas grunnlag for kognitiv på en leken og inkluderende måte.

5.4 Andre betydningsfulle voksne

Veggene fungerer også som en kommunikasjons bro mellom barnehagen og hjemmet, med plakater og dokumenter som sikrer en kontinuerlig informasjonsflyt. Pedagogisk materiale for voksne fremhever og styrker hjem-barnehage samarbeidet og sikrer at voksne forstår og støtter barnas læring.

Figur 9

Forskningen i figur 9 understreker den pedagogiske verdien av lek og hvordan den blir synliggjort i barnehagens miljø. Informasjonsplakaten, som bruker talebobler til å fremheve ulike læringsmomenter i barnets lek, reflekterer dette. For eksempel, når barna lærer matematikk gjennom mønstre og telling, eller utvikler sosiale ferdigheter gjennom samspill, representeres disse ferdighetene som en naturlig og verdifull del av deres daglige aktiviteter. Barnehagelærer Andreas sier:

"Vi har noen bilder av fisker vi har noen bilder av dyr tror jeg. Da er det sånn at barnet gjerne synes det er litt gøy å se på det sulige. Og vi voksne kan bruke det som start med en samtale mens de er på do".

Dette viser til en nøye overveielse av hvordan estetiske elementer kan tjene som pedagogiske verktøy. Ved å dele bilder og opplevelser, som Mari påpeker:

"Vi tar også bilder av bildene og legger ut på dagboksnotat hvis vi har hatt en formingsaktivitet",

barnehagelærer hevder at blir foreldrene aktivt inkludert i barnas læringserfaringer. Det at:

"Det meste er jo barnas produkter og pedagogisk materiale som vi tenker er lurt skal henge der. Og at barnet skal lære noe av det" (Intervju med Mona), bekrefter hvordan barnehagens valg av dekorasjon reflekterer en intensjon om læring og utvikling.

Oles refleksjon om veggdekorasjonene som er laget av voksne og rettet mot barn:

"Disse som er laget av voksne noen er der hvert år omtrent. Og det er forsynlig å gjøre litt sånn zoom-en til lesekroken. Og da er det vi sammen som har funnet ut hvor vi skal ha den" (Intervju med Ole),

Barnehagelærer viser til et kollektivt ansvar for å skape et pedagogisk rikt miljø. Disse elementene danner til sammen en ramme rundt barnas daglige opplevelser og støtter opp under ideen om at selv de aktivitetene som virker enkle, som det å "bare leke", er fundamentale for barns læring.

Barnehagelærerne formidler i funnet hvordan barnehagen benytter visuelle og tekstuelle elementer for å støtte barnas læring, kommunisere med foreldre og bygge bro mellom hjem og barnehage, slik at foreldrene får et innblikk i og verdsetter barnas opplevelser og prestasjoner.

Figur 10

Forskningen som utforsker rollen til veggdekorasjoner i barnehagen, figur 10 avslører betydningen av en bevisst og målrettet tilnærming til valg av pedagogisk materiale. Gjennom intervjuene med barnehagelærere som Mona, Ole, Andreas og Mari, kommer det frem at pedagogisk lederskap spiller en avgjørende rolle i å skape et inkluderende og lærerikt miljø. Det pedagogiske lederskapet oppmuntrer til et delt ansvar der alle ansatte samarbeider om å velge og plassere materialer som støtter barnas læringsreiser.

Mona påpeker et klart fokus på materiale som er relevant for barna:

"Det meste er jo barnas produkter og pedagogisk materiale som vi tenker er lurt skal henge der. Og at barnet skal lære noe av det".

Dette understreker hvordan valg av materiale ikke bare støtter barnas læringsprosess, men også reflekterer en kollektiv innsats for å skape en meningsfylt dag i barnehagen. For eksempel, visualisering av rutiner som håndvask blir brukt for å undervise på en engasjerende måte, som Mari beskriver:

"Disse konkrete bildene som vises på doen med håndvask, er hengt opp for å gi støtte i språk. Men det er også noen barn som får en liten påminnelse om at vi skal vaske hendene etterpå".

Dette eksemplet er representativt for hvordan et velkoordinert teamarbeid, anført av pedagogisk lederskap, fremmer sunne vaner og læringsopplevelser.

Ole belyser dette felles ansvaret og fleksibiliteten som finnes i barnehageavdelinger:

"Disse som er laget av voksne noen er der hvert år omtrent. Og det er forsynlig å gjøre litt sånn zoom-en til lesekroken. Og da er det vi sammen som har funnet ut hvor vi skal ha den".

Plakaten med pedagogisk innhold om håndvask på veggen fungerer ikke bare som en visuell påminnelse for barna, men også som et redskap for de voksne til å innlede samtaler om personlig hygiene, en viktig del av barnas selvstendighet.

Integrering av plakater og bilder i barnehagens miljø understøtter forskningens funn om at barnehagepersonale med hensikt velger innhold som kan formidle essensielle konsepter og ferdigheter til barna. Slik blir læringsmiljøet en refleksjon av en samarbeidskultur preget av fleksibilitet og delt ansvar, som styrker både den pedagogiske praksisen og hjem-barnehage-samarbeidet. Dette bidrar til at barnehagens hverdag ikke bare blir en rekke rutiner, men også en kontinuerlig og meningsfull pedagogisk dialog mellom barn og voksne.

5.4.2 Barnas kunst med hjem

Figur 11

Videre er følgende tegninger på figur 11 en samling av barns kunstverk. Hvert verk viser unike mønstre av malingstrøk og fargekombinasjoner, noe som antyder at barna har utforsket maleri med frihet og spontanitet. Dette er sterkt knyttet til, mine forskningsresultater som avdekker at barnekunst styrker samarbeid mellom barnehage og hjem. Mari og Ole i studie fremhever betydningen av å invitere foreldrene til å se barnas arbeider og dele dette digitalt. Dette reflekterer et ønske om å inkludere foreldrene i barnas læringsreise og styrker samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet. Videre reflekterer Ole i studiet handlingen med å ta ned barnas arbeid for at de kan ta dem med seg hjem. Ole sier:

«Dette styrker båndet mellom barnehagen og hjemmet og gir foreldrene en mulighet til å feire barnas kreativitet».

Ved å ta med kunstverk hjem, kan barn vise sine foreldre hva de har laget, noe som åpner for samtaler om deres opplevelser og læring i barnehagen, akkurat som Mari og Ole fremhevet i studiet. Dette skaper en bro mellom barnehagens læringsmiljø og hjemmets nærende atmosfære.

6 Drøfting

Dette drøftingskapittelet utforsker hvordan ulike verdier kommer til uttrykk i plakater, tegninger og oppslag i barnehagens pedagogiske rom. Målet er å forstå hvordan disse verdiene bare manifesterer seg gjennom det visuelle landskapet. Kapitlet tar utgangspunkt i relevante teorier og tidligere forskning for å belyse funnene.

6.2 Det fysiske rommet

Slik jeg tolker forskningsfunnene er barnetegninger en viktig del av barnehagens fysiske rom fordi de uttrykker barnehagens verdier knyttet til betydning av sted. Fysiske rom i barnehagemiljøet er langt mer enn bare et sted eller en lokasjon som Cresswell (2009) har argumentert for. “Mangfoldstreet” på figur 2 illustrerer hvordan plakaten kan symbolisere et inkluderende miljø som verdsetter alle barn uavhengig av deres bakgrunn. Dette peker på hvordan sted kan utvides til å være mye mer som Cresswell (2009) har påpekt. Basert på dette kan “Mangfoldstreet” ikke bare fungere som en visuell representasjon, men også som et pedagogisk verktøy som fremmer barnehagens verdier som inkludering og verdsetting av barnas arbeid. Dette er nært knyttet til det teoretiske perspektivet til Skreland (2019) som understreker at verdier er kulturelt, sosialt og historisk forankret og påvirker våre oppfatninger av det som er godt eller dårlig, attraktivt eller ikke. Kulturelt sett reflekterer “Mangfoldstreet” barnehagens anerkjennelse av mangfoldet blant barna og deres ulike kulturelle bakgrunner, tradisjoner og verdier, mens sosialt sett fungerer det som et symbol på felleskap og samarbeid.

“Mangfoldstreet” viser at barna jobber sammen på tvers av ulikheter og bidrar til å bygge en positiv gruppekultur preget av inkludering og gjensidig respekt. Historisk sett kan “Mangfoldstreet” forstås som viktigheten av at barnehagen må kontinuerlig jobbe med å inkludere alle barna uavhengig av deres bakgrunn. I tillegg fungerer plakaten som et pedagogisk verktøy som anerkjenner og fremmer barnas kreativitet, som Osa og Musser (2004) har beskrevet. Slik jeg tolker Mangfoldstreet, er det ikke bare et passivt element, men en inspirasjonskilde som stimulerer det sosiale samspillet mellom barn og ansatte. Dette er nært knyttet til Larsens (2006b) teoretiske perspektiv på materialiteten i barnehagens rom. Ifølge Larsen (2006b) påvirker materialiteten hvordan alle i barnehage oppfører seg basert på deres kulturelle bakgrunn. På grunnlag av dette tolker jeg mangfoldstreet som en påminnelse til både barna og de voksne i barnehagen om viktigheten av inkludering uansett bakgrunn.

Slik jeg tolker forskningsresultatene, illustrerer barnas høstkunst på figur 3 også hvordan barnas arbeid kan bli integrert i barnehagemiljøet. Integrering av barnas arbeid i veggene er en viktig del av barnehages verdier, som bidrar aktiv til å inkludere barna og gir dem en følelse av kollektiv tilhørighet. Dette samsvarer med tidligere forskning gjennomført av Thomas et al. (2017) som viser hvordan plakater på veggene i en restaurant påvirker hva gjestene velger å spise. På grunnlag av dette kan integrering av barnas høstkunst i veggene bidra til å fremme en følelse av eierskap og stolthet hos barna. Når deres kunstverk blir en del av barnehagens fysiske omgivelser, opplever barna at deres bidrag blir verdsatt og respektert. Dette kan styrke deres selvtillit og motivasjon til å delta aktivt i barnehagens aktiviteter. Videre fremmer integreringen av barnas kunstverk en kollektiv identitet og tilhørighet blant barna. Dette samsvarer med forskningsfunnene til Hodne (2013) som viser at veggpryd, kunst og bilder bidrar til å uttrykke og styrke barnas identitet. Martinez-Bello & Martinez-Bello (2017) fremhever også betydning av barnas kunstverk i å gjøre barnehagen til et innbydende sted hvor alle føler seg velkomne, og dette fremmer forståelse for mangfold og betydning av inkludering. Ved å inkludere alle barnas kunstverk i fellesområdene, blir barna anerkjent og verdsatt for sine bidrag, noe som styrke deres følelse av egen verdi og betydningsrolle innad i gruppa

Et annet aspekt er barnehages verdier om inkludering av barnas kunst i barnehage kan fungere som utgangspunkt for samtaler og læringsaktiviteter. Dette er nært knyttet til teoretisk perspektiv til Rubizzi (Barsotti, 1998) som omhandler hvordan rommet utforming legger til rette for barnas kommunikasjon og samspill, hvor observasjon, lytting og forhandling spiller en vesentlig rolle. Basert på dette kan barna få mulighet til å reflektere over sine egne og andres arbeider, dele historier og uttrykke følelser knyttet til kunstverkene. Dette kan bidra til utviklingen av barnas språk- og kommunikasjonsevner, samt deres evne til å tenke kritisk og kreativt. Videre styrker inkluderingen av barnas kunst barnas selvtillit og følelse av egenverdi, noe som er avgjørende for å bygge opp en sunn selvfølelse og motivere dem til å delta i gruppeaktiviteter. Seidmans (2008) perspektiv på politiske sammenhenger understreker også hvordan bilder eller slagord på en plakat kan påvirke folks tanker, og dette resonnerer med hvordan barnas kunstverk på veggene kan påvirke deres oppfatning av seg selv og sin plass i felleskapet.

6.2.1 Estetikk i barnehagen

Informantene påpeker at estetikk i barnehagen spiller en avgjørende rolle i å skape et miljø som er både stimulerende og beroligende for barna. Slik jeg tolker forskningsfunnene reflekterer det positive miljøet barnehages verdier som bidrar til å fremme barnas velvære og læring. I tråd med dette påstår en rekke teoretikere at estetikken i barnehagemiljøet er viktig for å skape et stimulerende og beroligende miljø, i tillegg til at den spiller også en sentral rolle i å reflektere og forme barnas språk, kultur og daglige opplevelser (Larsen & Topor, 2017; Rinaldi, 2009; Barsotti, 1998). Dette støttes også av Barsotti (1998) og Rinaldi (2009) som argumenterer for hvordan det veloverveide designet av barnehagens rom ikke bare påvirker barnas velvære, men også hvordan disse elementene inspirerer og støtter barnas sosiale interaksjon og kognitive. Basert på dette er det viktig å skape et stimulerende og beroligende miljø, hvor barnas velvære og læring er i fokus. Gjennom planlagte estetiske valg, som bruk av beroligende farger eller oppslag som oppfordrer til samarbeid og vennskap, kan barnehagemiljøet styrkes, som ikke bare fremmer kognitiv og emosjonell utvikling, men som også representerer barnehagens verdigrunnlag. Dette stemmer overens med Reggio Emilia-tilnærmingens konsept om "Rommet som den tredje pedagogen", hvor det fysiske miljøet anses som en aktiv deltaker i barns læring. Dette pedagogiske synet er basert på tanken om at rom og materialer ikke passiv, men nøye utformede elementer som både muliggjør og begrenser barnas handlinger som Nordin-Hultman (2004) har argumentert for. Hansson (2016) beskriver hvordan barnehagelærere bevisst bruker romlige elementer strategisk til å fremme bestemte pedagogiske verdier. Slik jeg tolker forskningsfunnene og teoretiske perspektiver, er det behov for en pedagogisk bevissthet rundt hvordan det fysiske miljøet blir designet slik miljøet formidler verdier og støtter barnets læring. Dette understreker viktigheten av å kontinuerlig reflektere over og tilpasse miljøet til barnas behov, i tråd med pedagogiske prinsipper og mål, og anerkjenner den sentrale rollen som det fysiske miljøet spiller i den pedagogiske dialogen og barnas læring.

6.3 Barnas bidrag

Slik jeg tolker forskningsresultatene fungerer barnetegningene som kommunikasjonsverktøy som barna bruker til å uttrykke sine tanker, følelser, og perspektiver. Tegningen på figur 4 illustrerer hvordan barnehages verdier uttrykkes gjennom estetikk, som er knyttet til å fremme barnas individuelle erfaringer og læringsreise. Tegningen illustrerer hvordan tegningene i barnehagen plasseres på veggene og blir integrert del av det visuelle landskapet i barnehagen. I samsvar med min tolkning av funnene argumenterer De Jong (2005) for at brukerne kan tilpasse eller endre interiøret og dermed overstyre rommets opprinnelige hensikt, som fører til at rommet får nye funksjoner basert på brukernes egne behov og ønsker. Basert på dette får barna mulighet til å forme det fysiske barnehagemiljøet ved å uttrykke sine tanker, følelser og perspektiver gjennom tegningene. Tegningene kan fungere som en visuell representasjon av barnehagens verdier og pedagogiske praksis. Når barna får muligheten til å uttrykke seg på denne måten, styrkes deres følelse av eierskap og tilhørighet til rommet. Dette er nært knyttet til en rekke tidligere forskning som viser hvordan plakater og barnetegninger på veggene fungerer som pedagogiske og kulturelle uttrykk som gir innsikt i barnas perspektiv og styrker deres følelse av identitet og tilhørighet (Skreland, 2018; Osa & Musser, 2004). Barnas mulighet til å uttrykke seg gjennom tegningene, reflekterer barnehagens verdier som fremhever betydning av barnas bidrag og barna som medskaper i sitt eget læringsmiljø. Barna blir ikke passive mottakere, men aktivere deltakere i å forme sitt fysiske miljø. Dette støttes av Gulløv og Højlunds teori (2005) som omhandler hvordan forståelsen av aktivitetens verdi og betydning kan forsterkes ved å vise hvordan barnehagens rom og utforming bidrar til å definere aktivitetens verdi og betydning.

På den andre siden kan barnetegningene bidra til å øke forståelse og respekt hos voksne og foreldrene for barna, noe som er en viktig del av barnehages verdier. Dette er nært knyttet til flere teoretiske perspektiver som påpeker hvordan pedagogisk samarbeid mellom voksne og barn kan skje gjennom en integrert prosess av tanke og handling (Nordin-Hultman, 2004; Barsotti, 1998). Når barn får muligheten til å uttrykke seg gjennom tegninger, gir dette voksne innsikt i barnas tanker, følelser og perspektiver. Dette kan bidra til en dypere forståelse av barnas individuelle behov og erfaringer, som igjen kan forbedre kommunikasjonen mellom barn og voksne. Ved å anerkjenne og verdsette barnas uttrykk, kan voksne fremme en kultur av respekt og empati, noe som styrker forholdet mellom barn og voksne. I tillegg illustrerer tegningen på figur 4 hvordan barnas læring og erfaring blir

dokumentert og integrert som en del av landskapet i barnehage. I samsvar med dette beskriver Goffmann (1961) hvordan totale institusjoner regulerer tid og rom, noe som bidrar til en balansert og strukturert hverdag, og fremmer et trygt og lærerikt miljø. Basert på dette er barnas tegninger som dokumentasjonsarbeid viktig av flere grunner. For det første synliggjør det barnas læring, noe som kan være verdifullt både for personalet og foreldrene. Ved å dokumentere og utstille barnas arbeid, blir det mulig å se progresjonen i deres læringsreise, og det gir et konkret grunnlag for refleksjon og videre planlegging av pedagogiske aktiviteter. Ved regelmessig å dokumentere og reflektere over barnas arbeid, kan barnehagepersonalet justere og forbedre sine pedagogiske tilnærminger basert på konkrete observasjoner og innsikt. Dette kan også involvere foreldrene på en mer meningsfull måte, da de får en klarere forståelse av hva som skjer i barnehagen og hvordan de kan støtte sine barns læring hjemme. Dette understøttes av Anne Barsotti (1998) & Åberg og Taguchi (2010) som hevder at dokumentasjonen bør brukes som et verktøy for å videreutvikle den pedagogiske prosessen. Videre kan pedagogisk dokumentasjon hjelpe både voksne og barn til å arbeide sammen mot økt etisk bevissthet og bidra til mer demokratiske praksiser i utdanningssystemet.

6.3.1 Årshjulet

Slik jeg tolker forskningsfunnene illustrerer årshjulet hva barna lærer gjennom ulike årstider, noe som er en viktig del av barnehages verdier. Årshjulet illustrerer barnets tolkninger av årstidene gjennom symbolske bilder og viser hvordan barn forstår skiftene i naturen. Barns kunstverk på figur 5, reflekterer hvordan barnehage pedagogiske praksis tilpasser seg årstidene og fremmer læring hos barna. Dette er nært knyttet til forskningsstudiet til Osa & Musser (2004) som viser hvordan visuelle elementer som plakater og notater blir brukt i pedagogiske sammenhenger hvor barnehagelærere tar bevisste valg om hva som skal vises på veggene. På grunnlag av dette tolker jeg årshjulet som at det illustrerer estetikk som pedagogisk verktøy for barnas læring og utvikling. Årshjulet viser hvordan barn og voksne engasjere seg i utforskning og diskusjoner om de ulike årstidene på en meningsfull måte, der barna oppfordres til å ta en aktiv rolle i sin egen læring. Symbolene og bildene som barna velger å inkludere i årshjulet, reflektere deres egne tolkninger og erfaringer av årstidene og dermed blir årshjulet til et levende uttrykk for barnas perspektiver og forståelse. Dette samsvarer med tidligere forskning som understreker betydningen av å inkludere barns egen uttrykk og perspektiver i det pedagogiske miljøet for å berike læringsopplevelsene til alle

barn i barnehagen (Kweon et al., 2008). Årshjulet påpeker hvordan barnas tegninger spiller en direkte rolle i deres læringsprosesser. Dette støttes av Larsen (2005b) og Gulløv og Højlund (2005) som understreker betydningen av det fysiske miljøet, inkludert dekorasjon med barnas arbeid, på interaksjonen mellom barn og voksne. Når årshjulet plasseres i barnehagens fellesområde, fungerer det ikke bare som et estetisk element, men som et pedagogisk verktøy som inviterer til interaksjon og refleksjon.

Å utforske årstidene gjennom årshjulet slik jeg tolker det, kan bidra til å skape en følelse av felleskap og samarbeid mellom alle tilstedeværende i barnehagen hvor de deler felles verdier. I tråd med dette argumenterer Olwig og Gulløvs (2003) for at barnehagen er som et sted for sosialisering og kulturell utveksling. Når barn ser at deres arbeid blir verdsatt og integrert i det felles rommet, oppmuntres de til å delta aktivt i læring og utforskning, samtidig som voksne får muligheten til å observere barnas interesser og fremgang på en naturlig måte og tilpasse sin tilnærming deretter. Men De Jong (2005) gjør oss oppmerksom på potensielle konflikter som kan oppstå mellom brukernes behov og rommets design. Basert på dette kan det være viktig å vurdere om årshjulet gir rom for alle barn til å uttrykke seg fritt og føle at deres personlige og kulturelle uttrykk blir tilstrekkelig representert. Disse bildene formidler ikke bare årstidenes endring, men også barnas forståelse og kreativitet. Derfor er det viktig å sikre at alle barn føler seg inkludert og representert gjennom årshjulet. Sånn sett tolker jeg årshjulet slik at det ikke bare er en estetisk dekorasjon, men et aktivt verktøy for læring, utforskning og sosial interaksjon i barnehagen. Det understreker betydningen av å inkludere barns egen uttrykk og perspektiver i det pedagogiske miljøet for å skape meningsfulle læringsopplevelser for alle barn.

6.4 Pedagogisk verdier og læring

Slik jeg tolker forskningsresultatene, illustrerer plakaten på figur 6 barnehagens verdier om mangfold og inkludering av alle barn uavhengig av deres bakgrunn. Plakaten med hilsener på forskjellige språk symboliserer verdsetting av mangfold som en del av barnehagens verdier. Larsens & Topor (2017) studier i andre institusjoner understreker hvordan små symboler og bilder (som hjerter) kan transformere et sted og gi det varmere og mer innbydende egenskaper. Slik jeg tolker plakaten, illustrerer det hvordan pedagogiske praksiser og barnehagens verdier manifesteres gjennom visuelle elementer, noe som ikke bare fremmer et inkluderende miljø, men også fungerer som et pedagogisk verktøy for å lære barn om

kulturelt mangfold. Dette samsvarer med rammeplanen (2017) som legger vekt på betydningen av å skape et inkluderende miljø der alle barn kan uttrykke seg og føle seg verdsatt. Tidligere forskning utført av Kolle et al. (2010) viser også viktigheten av dokumentasjon i barnehagens hverdagspraksis. Funnet til Kolle et al. (2010) viser at plakater og andre visuelle uttrykk spiller en essensiell rolle i å dokumentere og reflektere over pedagogiske verdier, og at slike verktøy er avgjørende for å synliggjøre og forankre disse verdiene i barnehagemiljøet. Videre understøttes dette av Anne Barsotti (1998), som fremhever at dokumentasjon i pedagogiske sammenhenger ikke bare tjener til å gjøre praksis synlig, men også stimulerer til refleksjon over praksisen. Hun legger vekt på hvordan dokumentasjon kan brukes som et strategisk verktøy for å forbedre pedagogiske metoder og forsterke barnehagens kulturelle og etiske grunnlag. Dette understøttes av flere tidligere forskning som viser at visuelle elementer som plakater er gode pedagogiske verktøy stimulerer til refleksjon og læring om sosiale normer og kulturelle verdier (Skreland, 2019; Osa & Musser, 2004).

Dahlberg og Taguchi (1994) utdyper denne tanken ved å foreslå at pedagogisk dokumentasjon kan brukes til å fremme etisk bevissthet blant både voksne og barn. Gjennom denne pedagogiske praksisen kan barnehagen arbeide mot å utvikle et mer demokratisk og inkluderende arbeidsmiljø, hvor alle stemmer blir hørt og respektert. Denne tilnærmingen bidrar til en dypere forståelse og engasjement i pedagogiske prosesser, og fremmer et miljø hvor mangfold ikke bare anerkjennes, men også feires.

Videre tolker jeg forskningsresultatene slik at bruken av plakaten med navnet "Circle of Security" viser en dyptgående forståelse av barns psykiske helse og behovet for en trygg base i deres læring. Jeg forstår plakaten som et visuelt uttrykk for barnehagens verdier og engasjement i å fremme en følelse av sikkerhet, trygghet og tilhørighet blant barna. Dette er i tråd med teorier som betrakter verdier som ikke bare kulturelt og sosialt forankrede konsepter, men også som essensielle retningslinjer for pedagogiske praksis og holdninger. Skreland (2019) og Sagberg (2012) diskuterer hvordan verdier er dypt forankret i kulturen og kan brukes til å vurdere hva som anses som godt eller dårlig, og effektivt eller ineffektivt. På grunnlag av dette tolker jeg plakaten slik at den reflekterer barnehages verdier knyttet til omsorg og trygghet i barnehagens daglige virksomhet. Verdier som omsorg, danning, lek og læring er grunnleggende i barnehagen og blir formidlet gjennom både strukturerte aktiviteter og spontane interaksjoner. Barnehagens verdier understreker ikke bare etikken i praksis, men

også det pedagogiske mandatet som forplikter personalet til å engasjere seg i verdiformidling, som er en dynamisk prosess der verdier ikke bare overføres fra voksne til barn, men utveksles blant alle aktører. Dette stemmer overens med en rekke teorier som påpeker viktigheten av å formidle verdier i barnehagepraksis (Johansson et al 2014). Ved å anerkjenne og aktivt formidle barnehagens verdigrunnlag kan personalet derfor bidra til å skape et inkluderende og støttende miljø der alle barn føler seg verdsatt og respektert. Dette understreker betydningen av å være bevisst på hvordan verdier manifesterer seg gjennom den pedagogiske praksisen som "Circle of Security" og dermed fremmer tryggbase hvor barna psykiske helse og behovet blir dekket.

6.4.1 Fag

Slik jeg tolker forskningsfunnene påpeker bruken av alfabetkort i barnehagen hvordan slike visuelle verktøy reflekterer barnehages verdier og tjener et viktig pedagogisk formål ved å fremme språklig læring hos barn. Basert på Osa & Mussers (2004) forskning om at visuelle elementer som plakater og notater er pedagogiske verktøy som bidrar til å forme læringsmiljøet, er disse kortene en integrert del av læringsmiljøet, med målet om å fremme tidlig leseferdigheter og språkforståelse hos barna. Disse stimulerer barna til læring ved å gjøre dem tilgjengelig for barn. Gjennom daglig interaksjon med disse kortene får barna mulighet til å repetere og ikke glemmer. Dette støttes av Larsen & Topor (2017) og Hodne (2013) som hevder at det som henges på veggene i ulike institusjoner, inkludert barnehager, formidler og forsterker institusjonelle verdier. Det betyr at de elementene som er synlige i pedagogiske miljøer, som alfabetkort, reflekterer og forsterker verdier. Det som henges på veggene, er ikke tilfeldige valg, men bevisste beslutninger som både reflekterer og former de sosiale og pedagogiske strukturene innenfor en institusjon. Forskningen til Kolle, et al (2010) ytterligere underbygger dette ved å argumentere for at slike dokumentasjoner ikke bare er viktige for å dele informasjon, men også for å reflektere over og forstå barnehagens praksis på nye måter. Dette støtter ideen om at alfabetkortene ikke bare fremmer språklig utvikling, men også fungerer som dokumentasjon av pedagogiske metoder og tilnærminger. Videre understreker Reggio Emilia-filosofien (siteret i Thorbergesen, 2007) betydning av det fysiske rommet som en aktiv del av læringsprosessen. Basert på dette teoretiske perspektivet tolker jeg alfabetkortene som en integrert del av læringsmiljøet der rommet fungerer som en pedagogisk ressurs. I samsvar med dette argumenterer Kunnskapsdepartementet (2017) for at barnehagen har en nøkkelrolle i å formidle verdier som respekt og medansvar gjennom

daglige aktiviteter og pedagogiske verktøy som alfabetkortene, noe som også fremmer sosial og språklig læring. Alfabetkortenes rolle i barnehagen illustrerer hvordan pedagogiske materialer kan være avgjørende for barnas språklæring. Ved å koble bokstaver med visuelle bilder, som 'A' for 'Apple', blir læringsprosessen både engasjerende og intuitiv. I tillegg til at plakaten bidrar til å øke barnas språkforståelse, bidrar alfabetkortene til å fremme sosial samhandling mellom barn og voksne. Dette støttes av Gruenewald (2003) og Cresswell (2008) som fremhever hvordan barnehage som et pedagogisk sted fungerer som en arena der det skjer sosial interaksjon og læring. Slik jeg tolker dette blir alfabetkortene en del av et dynamisk læringsmiljø hvor barna ikke bare lærer alfabetet, men også utvikler sosiale ferdigheter og har et forhold til sitt lærende miljø.

6.5 Ansatte og personalet

Jeg tolker funnene slik at bruken av visuelle påminnelser som håndvaskplakat reflekterer barnehages verdier knyttet til hygiene. Dette samsvarer med Larsens teori (2005b), som fremhever materialitetens betydning, altså hvordan fysiske objekter ikke bare er passive elementer, men aktive deltagere i læringsmiljøet. I lys av teorien illustrerer håndvaskplakaten hvordan plakaten blir brukt som pedagogiske verktøy til å fremme barnas helse og læring. Slik jeg tolker det blir håndvaskplakaten plassert ved vasken for å minne barna om hygiene. Plakatens tilstedeværelse og plassering i barnehagen kan derfor ses som en pedagogisk metode for å kultivere og forme barns atferd og interaksjoner. Dette illustrerer at de plakatene og visuelle hjelpemidlene bør plasseres der relevante handlinger finner sted. Dette er i tråd med Olwig og Gulløvs (2003) perspektiv om at barnehagen som et sted for læring og sosialisering. Dette støttes av forskningsresultatene til Osa & Musser (2004) som viser at visuelle elementer som plakater ikke bare er dekor, men essensielle pedagogiske verktøy som formidler og forsterker læringsinnholdet.

Jeg tolker også forskningsfunnene slik at håndvaskplakaten illustrerer god pedagogisk struktur i hverdagen i barnehagen. Det kommer tydelig frem gjennom riktig plassering av håndvaskplakaten. Dette er nært knyttet til Gulløvs (2004) konsept om institusjonell orden, hvor regelmessigheten og rutinene (som håndvask) bidrar til å skape en forutsigbar og trygg ramme for barnas hverdag. Slik jeg forstår pedagogisk praksis gjennom håndvaskplakaten, er barnehages pedagogiske praksis ikke tilfeldige, men nøye vurdert. Håndvaskplakaten illustrerer hvordan estetikk er godt integrert i barnehagens pedagogiske praksis, noe som

reflekterer den dype integrasjonen i institusjonens logikk i daglige handlinger og interaksjoner. Det er i samsvar med argumentasjon til Kirkeby et al. (2005) som understreker viktigheten av rommets utforming og hvordan dette påvirker barns adferd og interaksjoner. Kirkeby et al. (2005) argumenterer for rommets utforming og innretning som reflekterer oppfatninger av barn, og hvordan et "sterkt kodet" rom kan påvirke aktiviteter og interaksjoner. Basert på dette illustrerer håndvaskplakaten hvordan plakaten interagerer med barna hvor barna blir lært og påminnet om viktigheten av hyggene. Dermed blir det fysiske og materielle miljøet ikke bare en bakgrunn for daglige aktiviteter, men aktive pedagogiske hjelpemidler til å fremme barnas læring. Dette er i overensstemmelse med teorien til Kolle, et al (2010) som påpeker at barnehagens fysiske utforming skal støtte barnets aktive læring og reflektere pedagogiske verdier.

6.5.1 Plakater som dokumentasjon

Slik jeg tolker funnene, illustrerer plakaten på figur 9 barnehages verdier knyttet til visuelle og tekstuelle dokumentasjon som brukes for å kommunisere med foreldrene om barnas læring. Plakaten forstår jeg også som en form for pedagogisk dokumentasjon hvor pedagogiske lederes observasjoner av barnas aktiviteter blir registrert og delt. Dette kommer tydelig frem i studie hvor informantene fortalte at barnas produkter og pedagogisk materialer som henges på veggene er noe de tenker er lurt. I samsvar med dette viser tidligere forskning plakaters betydningsfulle rolle i pedagogisk arbeid der de både informerer og reflekterer barnehagens verdier (Osa og Musser, 2004; Skreland, 2018). Basert på dette tolker jeg plakaten slik at den dokumenterer barnas daglige aktiviteter og gjøre den lett tilgjengelig og umiddelbart forståelig. Plakaten bidrar til å styrke foreldrenes forståelse av barnehagens pedagogiske tilnærming og aktiviteter. Dette er i tråd med rammeplanen for barnehager som fastslår at barnehagen har til oppgave å samarbeide med hjemmet for å støtte barnas trivsel og læring samt understreker behovet for godt begrunnede pedagogiske vurderinger som tar foreldrenes perspektiver i betraktning (Kunnskapsdepartementet, 2017). Når foreldre ser gjennom plakaten hva barna deres gjør i løpet av dagen, kan det øke deres engasjement i barnas læring. Det kan resultere til at de blir mer støttende i foreldresamtaler og deltar mer aktiv i barnehagerelaterte aktiviteter. Plakaten kan også styrke relasjon mellom hjem og barnehage, da gjennomsiktighet i hva som skjer i barnehagen bygger tillit. Foreldre som føler seg velinformerte er sannsynligvis mer tilfredse med barnehagens tjenester og mer tilbøyelige til å stole på personalet med sine barns velferd.

Den pedagogiske praksisen knyttet til bruken av både visuelle og tekstuelle elementer samsvarer med studiet gjennomført av Seidman (2008). Studiet av politiske valgkamper omhandler hvordan bilder kan anvendes som et kraftig middel for å dele budskap og verdier (Seidman, 2008). Basert på dette studiet, kan barnehagens strategiske bruk av både bilder og tekst bidra til en tiltalende og informativ fremstilling av barnehagens pedagogiske arbeid. Dette kan bidra til å engasjere foreldre i barnas læring og daglige opplevelser. Dessuten kan det også bidra til å skape en kontinuerlig dialog med foreldre, noe som er essensielt for å bygge et partnerskap basert på tillit og gjensidig forståelse. Når foreldre ser på plakaten, kan de få mulighet til å gi konstruktiv tilbakemelding som enten støtter barnehagens pedagogiske praksis eller fremmer ideer som bidrar til å utvikle praksisen. På den andre siden kan Plakaten ikke nødvendigvis formidle informasjon om pedagogiske praksis på en tilstrekkelig måte. Det kan lede til at noen foreldre misforstår hensikten med visse aktiviteter, eller føler at viktig informasjon mangler. I tillegg kan foreldre med ulik sosial, kulturell eller språklig bakgrunn enn det som dominerer i barnehagen kan tolke informasjonen annerledes. Det kan føre til forskjellige forventninger eller misforståelser om barnehagens tilbud og pedagogiske tilnærminger. Men foreldresamtaler kan brukes til å forklare pedagogiske metoder bak plakaten som henger på en fullstendig måte. Dette er i overensstemmelse med flere teoretiske perspektiver som understreker hvordan fysiske rom kan påvirke og formidle pedagogiske verdier (Barsotti, 1998; Åberg og Taguchi, 2006).

Videre viser min tolkning av forskningsfunnene at barna får lov til å ta plakaten med seg hjem. Etter min forståelse bygger estetikk bro mellom barnehage og hjem ved at barna viser foreldre hva de lærer og opplever i løpet av dagen. Denne praksisen er ikke bare en måte å informere foreldrene på, men den reflekterer også viktige verdier i barnehagen. Ved å inkludere foreldrene i barnas daglige erfaringer og læringsprosesser, understreker barnehagen betydningen av samarbeidet mellom hjem og barnehage. Når barna tar med seg plakaten hjem, bidrar det til å styrke relasjon mellom barnehage og hjem. Dette støttes av tidligere forskning utført av Kolle et al. (2010) som understreker viktigheten av dokumentasjon med barnehagens daglige aktiviteter for å gi innsikt i både barnas og de ansattes opplevelser. Basert på dette kan plakaten og tegningene vise barnehagens pedagogiske metoder og daglig læringsaktiviteter på en transparent og forståelig måte. Dette er nært knyttet til tidligere forskning til Hans Hodne (2013) som forsket på hvordan objekter som henger på vegger kan formidle kulturelle og religiøse verdier. På grunnlag av dette bidrar plakaten med å formidle

barnehages verdier når barna tar plakatene med seg hjem. Plakatene kan visuelt formidle barnehagens verdier og pedagogiske fokus til foreldrene. Dette bidrar til å forsterke barnehagens pedagogiske budskap og sikre at det er enighet og forståelse mellom ansatte og foreldre.

Når barna tar plakatene med seg hjem, får foresatte mulighet til å se, tolke og forstå plakatene på en unik måte. På den måten får de mye tid til å tenke og forstå barnehages verdier. Denne muligheten er forskjellig fra når foreldre besøker eller hente barna og samtidig får anledning til å observere plakatene som henger på veggen. Knyttet til dette argumenterer Thomas et al. (2017) for at plakater kan påvirke menneskers adferd og valg da hun forsket på plakater som henger på veggene i en restaurant, som påvirker spisevalgene til gjestene. På samme måte kan foreldre endre sin holdning og forståelse av barnehages verdier når de ser plakatene barna har tatt med seg hjem. I tråd med dette argumenter mange teoretikere for at pedagogisk dokumentasjon bør benyttes som et verktøy for refleksjon og læring innen pedagogiske praksiser (Anne Barsotti, 1998; Åberg & Taguchi, 2006). I lys av de teoretiske perspektivene tolker jeg forskningsfunnene slik at bruk av plakater i barnehagen ikke fungerer bare som dokumentasjon, men de setter i gang dialog hos foreldrene. Det kan bidra til å justere foreldrenes forventninger til hva barnehagen kan tilby av pedagogisk innhold. I beste fall kan dette føre til at foreldre støtter barnehagens arbeid, men det kan også lede til kritiske spørsmål eller misforståelser hvis innholdet på plakatene ikke samsvarer med foreldrenes forventninger eller verdier.

7 Konklusjon

I denne oppgaven har jeg undersøkt hvordan visuelle elementer i barnehagens rom uttrykker barnehages verdier. Den overordnede problemstillingen i oppgaven er: Hvilke verdier uttrykkes i plakater, tegninger og andre oppslag i barnehagens pedagogiske rom? Ved bruk av kvalitative metoder som fotodokumentasjon og semistrukturerte intervjuer, inspirert av Hans-Georg Gadamer's hermeneutikk (2010), har jeg undersøkt hvordan plakater, tegninger og andre visuelle fremstillinger formidler pedagogiske prinsipper og verdier. Denne studien viser at disse elementene ikke bare fungerer som veggpyrd, men er sentrale i formidlingen av etos og pedagogiske metoder i barnehagen.

Problemstillingen brytes ned til to forskningsspørsmål for å undersøke mer spesifikt hvilke verdier som kommuniseres gjennom visuelle elementer, og hvordan de reflekterer de økende forventningene til læring, kompetanse og kvalitet i barnehagesektoren. Gjennom fotodokumentasjon og semistrukturerte intervjuer har jeg analysert hvordan barnehagelærerne bruker visuelle elementer som plakater, tegninger og kunstverk skapt av barna selv. Forskningen avdekket flere betydningsfulle funn. Gjentakende mønstre i dataene ledet til identifisering av fire hovedkategorier, som viser hvordan visuelle elementer og pedagogiske verdier er sammenkoblet. Barnehagelærerne understrekte betydningen av et estetisk miljø for barnas trivsel og læring, og hvordan fleksibel bruk av visuelle elementer kan bidra til å skape et stimulerende og inkluderende læringsmiljø.

Barnas kunst og kreative bidrag anses som essensielle for deres sosiale og emosjonelle læring, og deres inkludering i barnehagens visuelle uttrykk styrker barnas følelse av tilhørighet og stolthet. Videre viser funnene at pedagogisk materiale, som alfabetkort og plakater, fungerer som verktøy for språklige og det kognitiv, i tillegg til å være dekorasjoner. Barnehagens visuelle elementer fungerer også som et kommunikasjonsverktøy mellom barnehagen og hjemmet, noe som styrker forholdet mellom barnehagen og familiene og sikrer en felles forståelse av pedagogiske mål og metoder.

Funnene har betydelige implikasjoner for pedagogikk og barnehagepraksis. Ved å utforske hvordan visuelle elementer fungerer som kraftfulle kommunikasjonsverktøy, tilfører studien verdifull innsikt til eksisterende kunnskap om estetikkens og materielle objekters

pedagogiske rolle. Funnene understreker viktigheten av det estetiske miljøet for barnas trivsel og læring, et tema som tidligere har vært relativt under utforsket. Studien viser også hvordan fleksibel bruk av visuelle elementer fremmer et stimulerende læringsmiljø og gir en dypere forståelse av hvordan barnehagens fysiske utforming påvirker barnas læring. Dette støtter teorier innenfor Reggio Emilia-filosofien, som ser det fysiske miljøet som en essensiell del av læringen.

Studien har relevans ved å belyse hvordan barnehagelærere kan bruke visuelle elementer for å støtte barnas helhetlige læring. Gjennom analysen av visuelle elementer har denne oppgaven bidratt med innsikt i hvordan barnehagens fysiske miljø påvirker pedagogisk praksis og barnas læring. Selv om studien gir verdifulle innsikter i hvordan visuelle elementer formidler pedagogiske verdier og påvirker barnas utvikling, har den visse begrensninger. Metoden for datainnsamling, bestående av semi-strukturerte intervjuer og fotodokumentasjon, har også sine begrensninger. Mens disse metodene fanger detaljerte personlige og visuelle perspektiver, kan de være mindre egnet for å kvantifisere hvordan visse elementer påvirker læringsutfall på tvers av en større gruppe. Kvantitative metoder eller eksperimentelle design kunne ha styrket studiens evne til å etablere årsakssammenhenger mer robust.

7.1 Videre forskning

Funnene i denne studien peker på at barnehagelærere bruker ulike visuelle elementer for å fremme pedagogiske prinsipper og verdier. Videre bør forskning utforske hvordan visuelle elementer kan bidra til å gjøre fagområdene mer engasjerende og tilgjengelige for barn. Det vil også være nyttig å inkludere barnehager fra forskjellige regioner og kulturer for å undersøke kulturelle forskjellers innvirkning på bruken av visuelle elementer.

Ved å utvide metodologisk tilnærming og inkluderer flere deltakere og barnehager kan fremtidig forskning bygge videre på funnene i denne studien og utforske nye aspekter av det fysiske miljøets innvirkning på læring. Sammenligning med barnehager som følger andre pedagogiske tilnærminger, som Montessori eller Steiner, kan også gi nyttige innsikter. Tverrfaglige perspektiver fra forskere som Hans Hodne (2013), Ose og Musser (2004), samt Skreland (2018) og Larsen og Toorpe (2017), kan bidra med ytterligere forståelse av visuelle elementers betydning i barnehagesektoren.

Avslutningsvis, denne forskningen gir en dypere forståelse av hvordan barnehagens fysiske og visuelle miljø påvirker pedagogisk praksis og barns læring. Studien tilbyr praktiske implikasjoner for hvordan pedagoger og barnehagens pedagogiskledere kan forbedre læringsmiljøet for å maksimere pedagogisk effektivitet og støtte barns helhetlige læring.

8 Referanserliste

- Barsotti, A. (1998). *Skapende kommunikasjon i Reggio Emilia*. Pedagogisk Forum.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Brinkman, R. L., & Brinkman, J. E. (2011). GDP as a Measure of Progress and Human Development: A Process of Conceptual Evolution. *Journal of Economic Issues*, 45(2), 447-456. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.2753/JEI0021-3624450222>
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2020). *Kvalitative metoder: En grundbog* (3.utg.). Hans Reitzels Forlag.
- Bryman, A. (2008). *Social Research Methods* (3 ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Clark, T., Foster, L., Sloan, L., & Bryman, A. (2021). *Bryman`s social research methods:social research methods*. Oxford University Press
- Cresswell, T. (2015). *Place: an introduction*. Wiley-Blackwell
- Cresswell, T. (2009). Place. *International encyclopedia of human geography*, 8, 169-177.
- De Jong, M. (2005). *Rummets magt og magten over rummet*. I: Larsen, K. (red.) Arkitektur, krop og læring, s. 89-116. København: Hans Reitzels Forlag.
- Dockett, S., Einarsdottir, J. & Perry, B. (2017). Photo elicitation: reflecting on multiple sites of meaning. *International journal of early years education*, 25 (3), 225-240. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09669760.2017.1329713>
- Douglas, M. (1986). *How Institutions Think*. Syracuse University Press.
- Goffman, E. (1961). *Asylums: Essays on the Social Situation of Mental Patients and Other Inmates*. Penguin Books.
- Engstrøm, R., Dale, T.S., Skreland, L.L., & Binfield-Skøie, T. (upublisert). Whats hanging on the wall?

Fangen, K. (2010). *Deltagende observasjon*. (2. utg) Bergen: Fagvokforlaget.

Fleming, V., Gaidys, U., & Robb, Y. (2003). Hermeneutic research in nursing: developing a Gadamerian-based research method: *Nursing Inquiry*. Oxford, UK: Blackwell Publishing ltd.

Gulløv, E. 2004. Institutionslogikker som forskningsobjekt. I: U. A. Madsen, (red.) *Pædagogisk antropologi – refleksjoner over feltbasert viden*. (s. 53–75). Hans Reitzels Forlag.

Gulløv, E. & Høllund, S. (2005). Materialitetens pedagogiske kraft. Et antropologisk perspektiv på børneinstitutioner. I: Larsen, K. (red.) *Arkitektur, krop og læring*, s. 21-42. København: Hans Reitzels Forlag.

Gadamer, H.H. Schanning, E. (2010). *Sannhet og Metode: Grunntrekk I en filosofisk hermeneutikk*. (Holm-Hansen, L. Overs) Oslo: Pax Forlag.

Gleiss, M.S. & Sæther, E. (2022). *Forskningsmetode for lærerstudenter: å utvikle ny kunnskap i forskning og praksis*. Cappelen Damm akademisk.

Gruenewald, D. A. (2003). *Foundations of Place: A Multidisciplinary Framework for Place-Conscious Education*. American Educational Research Journal, 40(3), 619-654.

Hansson, H. (2016). *En barnehage til begjær. Å gi form til barnehagens innhold*. Bergen.

Harper, D. (2002). Talking about pictures: A case for photo elicitation. 17 (1), 13-26
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14725860220137345>

Halkier, B. (2002). *Fokusgrupper*. Gyldendal akademisk

Hodne, H. (2013). Med troen på veggene – Kunst og utsmykning i kristne hjem. *Kirke og kultur*. 118(3), 301-319. <https://www.idunn.no/doi/10.18261/ISSN1504-3002-2013-03-18>

Holm. (2015). *Participatory photography: language minority teenagers' sense of belonging?* Educação Temática Digital, 17(1), 211-227. <https://doi.org/10.20396/etd.v17i1.8634827>

Johansson, E., Fugelnes, K., Mørkeseth, E.I, Røthle, M., Tofteland B. & Zachrisen, B. (2014) *Verdier i barnehagen: Mellom ideal og realiteter*. Universitetet i Stavanger. rapport No 43

- Johannessen, L.E.F., Rafoss, T.W., & Rasmussen, E. B. (2018). *Hvordan bruke teori?: nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. Oslo: Universitetsforl.
- Justesen, L., Laub, M.T. & Poulsen, B.R. (2018). *Fotografi som metode i ernærings- og sundhedsfaglige studier*. Arbejdspapirer, Professionshøjskolen Metropol.
- Kunnskapsdepartementet (2011). *Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>
- Kunnskapsdepartement (2017). *Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- Kirkeby, I. M., Gitz-Johansen, T. & Kampmann, J. (2005). Smaspill mellom fysisk rum og hverdagsliv i skolrn. I: Larsen, K. (red.) *Arkitektur, krop og læring*, s. 43-66. København: Hans Reitzels forlag.
- Kjørup, S (2000) "Hermeneutikken", i Menneskevidenskabernes. Problemer og traditioner i humaniora videnskapsteori: Markussen. *Hva humanister gjør*. Kompendium, Unversitet i Agder 2008.
- Kolle, T., Larsen, A.S. & Ulla, B. (2010). *Pedagogisk dokumentasjon. –inspirasjon til bevegelige praksis*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. (3.utg) Oslo: Gyldendal akademisk.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3.utg). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Kweon, B.-S., Ulrich, R. S., Walker, V. D., & Tassinary, L. G. (2008). Anger and Stress. *Environment and Behavior*, 40(3), 355–381. <https://doi.org/10.1177/0013916506298797>
- Larsen, K. (2005b). Indledning. I: Larsen, K. (red.) *Arkitektur, krop og læring*, s. 7-20. København: Hans Reitzels Forlag.
- Larsen, I.B., & Topor, A. (2017). A place for the heart: A journey in the post-asylum landscape. Metaphors and materiality, *Health & Place*, Volume 45, 145-151. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1353829216301824>

Martínez-Bello, V. E., & Martínez-Bello, J. T. (2017). Bodies displayed on walls are children's bodies represented in an inclusive way in the pictures on the walls in their early childhood educational environments?. *Early Years* (London, England), 37(2), 173–188. <https://doi.org/10.1080/09575146.2016.1165186>

Myhre, R. (1990) *Pedagogikk og etikk*. Oslo: Gyldendal norsk forlag AS.

NESH. (2021). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora*. Oslo: Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora. <https://www.forskningsetikk.no/globalassets/dokumenter/4-publikasjoner-som-pdf/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora.pdf>

Nordin-Hultman, E. (2004). *Pedagogiske miljøer og barns subjektskaping*. Pedagogisk Forum.

Olwig, K. F. & Gulløv, E. (2003). Towards an antropology of children and place. I: Olwig, K.F. & Gulløv, E. (red.) *Children`s places: cross-cultural perspectives*, s. 1-19. London: Routledge.

Osa, J. O., & Musser, L. (2004). The Role of Posters in Teacher Education Programs. *Education Libraries*, 1(27), 16-21. <https://doi.org/10.26443/el.v27i1.196>

Rasmussen, K. (2009). Om barndommens institutionalisering – og noget om dens affortryllelse. I S. Højlund (Red.). *Barndommens organisering i et dansk institutionsperspektiv*. (s. 15-55). Roskilde universitets forlag.

Rinaldi, C. (2009). *I dialog med Reggio Emilia. Lytte, forske og lære*. Bergen: Fagbokforlaget.

Ryan, G.W., & Bernard, H.R. (2003). *Techniques to identify Themes*. Thousand Oaks: SAGE Publication.

Sagberg, S. (2012) *Religion, verdi og danning; Barns møte med de store spørsmål i livet*. Bergen: Fagbokforlaget.

Seidman, S. (2008). *Posters, propaganda, and persuasion in election campaigns around the world and through history*. New York: Peter Lang

Seland, M. (2009). *Det moderne barn og den fleksible barnehagen: en etnografisk studie av barnehagens hverdagsliv i lys av nyere diskurser og kommunal virkelighet*. Doktorgradsavhandling. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Sikt. (u.å.). Hentet 7. januar 2024 fra <https://sikt.no>

Skeet Creekmore, W. N. (1987). Effective Use of Classroom Walls. *Academic Therapy*, 22(4), 341–348. <https://doi.org/10.1177/105345128702200401>

Skreland, L. L., (2016). *På mandager er det ikke lov med papirfly: en studie av regler og yrkesutøvelse*. Doktorgradsavhandling. Universitetet i Agder.

Skreland, L. L. (2018). *Regler i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget.

Utdanningsdirektoratet (2011). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

Thomas, J. M., Ursell, A., Robinson, E. L., Aveyard, P., Jebb, S. A., Herman, C. P., & Higgs, S. (2017). Using a descriptive social norm to increase vegetable selection in workplace restaurant settings. *Health Psychology*, 36(11), 1026.

Thorbergesen, E. (2007). *Barnehagens rom - nye muligheter*. Oslo: Pedagogisk Forum.

Åberg, A., & Taguchi, H. L. (2006). *Lyttende pedagogikk –etikk og demokrati i pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.

Vedlegg 1: Samtykkeskjema

Søknad om deltakelse i forskningsstudien "Hva vises på veggene i barnehagen?"

Utdanningsadministratorene / førskoleovervåkere

Er din barnehage planlegger å delta i forskningsstudiene med tittelen "Hva henger på barnehageavdelingens vegger?"

Jeg ber om din deltakelse i en forskningsstudie utført av Universitetet i Agder, nemlig Fakultet for humaniora og utdanning. Forskningen tar sikte på å undersøke innholdet som vises på veggene i norske barnehager, særlig i områder som er beregnet for barn.

Formål med prosjektet:

Målet er å få en dypere forståelse av hvordan barnehagepersonellet og barn oppfatter og engasjerer seg med de dekorative elementene som vises på veggene i barnas avdeling. Dette er en analyse av hva slags gjenstander som vises på veggene i ulike områder, for eksempel kjøkken, bad, toalettet og fellesområder som garderobegang.

Hvem har ansvar for forskningsprosjektet?

Denne masteroppgaven er under jurisdiksjon av Fakultet for humaniora og utdanning ved Universitetet i Agder.

Hvilke kriterier brukes til å velge barnehage?

Din barnehage har blitt valgt som en mulig kandidat for dette prosjektet på grunn av dets evne til å gi betydelig innsikt.

Hva er definisjonen på deltakelse?

Deltakelsen vil kreve samtykke til å ta bilder av veggene i barnehagen, sammen med deltakelse i et kort og organisert intervju om dette prosjektet. Konfidensialiteten til alle innhentede data vil bli strengt opprettholdt, og barnets identitet vil bli anonymisert.

Frivillig deltakelse og personvern:

Engasjement i prosjektet er valgfritt, og du har frihet til å trekke tilbake ditt samtykke når som helst uten å møte noen konsekvenser. Jeg garanterer streng konfidensialitet og overholdelse av databeskyttelsesstandarder for all personlig informasjon.

Tilgang til studiemateriale:

Det innsamlede materialet vil kun være tilgjengelig for forskere som er en del av prosjektet, og de er alle forpliktet til å overholde en konfidensialitetsavtale. Din identitet vil forbli konfidensiell, og jeg vil bare samle inn data knyttet til det som henge på veggene.

Bruk av bilder: Fotografier vil bli anonymisert og kan brukes som visuelle hjelpemidler i prosjektet. Vi skal avstå fra å inkludere bilder av papirer eller ting som inneholder konfidensielle personopplysninger.

På slutten av prosjektet: Prosjektet er planlagt å bli fullført innen desember 2024. Hele dataene som samles inn, vil bli de-identifisert og kan brukes i publikasjoner knyttet til forskningen.

Dine rettigheter: Du har rett til å få tilgang til, korrigere, slette og overføre dine personopplysninger, i tillegg til retten til å klage til databeskyttelsesansvarlig eller datatilsynsmyndighet.

Kontaktinformasjon: For henvendelser, vennligst kontakt Andrew Tshalu Betu ved Universitetet i Agder Lisbeth L. Skreland, databeskyttelsesansvarlig ved Agder Universitet. Om nødvendig kan Sikt.

Samtykkeerklæring:

Jeg har mottatt og forstått detaljer om prosjektet "Hva henger på veggen?" og herved samtykke til å delta i intervjuet og gi tillatelse til fotografering av veggene i barnehagen. Jeg samtykker til behandlingen av dataene mine inntil prosjektet er fullført, som er anslått til eller rundt 1. juni 2025.

(Signatur for deltagelse I prosjektet, dato)

Barnehageprosjektet "Hva henger på veggen?"

INTERVJUGUIDE:

- Hva henger på veggene i barnehagebarns avdeling i denne barnehagen?
- Kan du gi en beskrivelse av elementene som vises på veggene i denne barnehagen?
- Hva er grunnen bak valget av disse spesielle tingene som skal vises på veggene?
- Har disse valgene noen spesifikke kriterier eller pedagogiske mål?
- Hva kan du huske å ha lest av det som henger på veggene her i barnehagen. Hvor henger det i såfall?
- Kan du huske noen spesiell informasjon eller visuealer som du har møtt på veggene på dette stedet? Hvor er dette vist, og hvilke aspekter av dette elementet fanger deg?
- Hvem er ansvarlig for å henge disse oppe/tar ned skriv, nbilder og notater på veggene i barna avdeling i denne barnehagen?
- Kan hvem som helst ta ned ting som er hengt opp? Hvorfor gjør de dette tenker du?
- Har du selv hengt opp eller tatt ned noe fra veggen. Husker du hvorfor du gjorde det? Kan du fortelle litt om det.
- Hvilke følelser har du når du observerer gjenstandene som vises på veggen? Utløser forskjellige stimuli forskjellige følelsesmessige reaksjoner? Kan du forklare litt mer rundt dette?
- Hva er din tolkning av betydningen av veggdekorasjoner, både i din egen erfaring og innenfor den større sammenheng med en barnehage?

Vurdering av behandling av personopplysninger

Referansenummer

720341

Vurderingstype

Standard

Dato

12.01.2024

Tittel

Hva henger på veggen i barnehagen og pedagogisk verdier

Behandlingsansvarlig institusjon

Universitetet i Agder / Fakultet for humaniora og pedagogikk / Institutt for pedagogikk

Prosjektansvarlig

Lisbeth Ljosdal Skreland

Student

Diddy Andrew Kaba

Prosjektperiode

22.01.2024 - 30.06.2024

Kategorier personopplysninger

Alminnelige

Lovlig grunnlag

Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene er lovlig så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det lovlige grunnlaget gjelder til 30.06.2024.

[Meldeskjema](#)

Kommentar

OM VURDERINGEN

Sikt har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket. Vi har nå vurdert at du har lovlig grunnlag til å behandle personopplysningene.

KOMMENTAR TIL INFORMASJONSSKRIVET

Informasjonsskrivet ditt mangler noen punkter loven krever at er med. Du må derfor legge til disse punktene i informasjonsskrivet før du gir dette til forskningsdeltakerne dine. Du trenger ikke å laste opp den oppdaterte versjonen i meldeskjemaet:

- Når behandlingen av personopplysninger skal avsluttes (30.06.2024)
- Oppdatere kontaktopplysninger til Sikt

Ta gjerne en titt på våre nettsider for hjelp til formuleringer: <https://sikt.no/informasjon-til-deltakarane-i-forskningsprosjekt>

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Det er institusjonen du er ansatt/student ved som avgjør hvordan du må lagre og sikre data i ditt prosjekt og hvilke databehandlere du kan bruke. Husk å bruke leverandører som din institusjon har avtale med (f.eks. ved skylagring, nettspørreskjema, videosamtale el.).

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Se våre nettsider om hvilke endringer du må melde: <https://sikt.no/melde-endringer-i-meldeskjema>

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Vi vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!